

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
JU SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE
TUZLANSKOG KANTONA
TUZLA
Broj: 01/1-04-379-15/21-4
Datum, 17.12.2021. godine

Na osnovu člana 12. Zakona o osnivanju JU Službe za zapošljavanje TK, Tuzla („Službene novine TK“, broj: 11/01 i 08/14), člana 13. Statuta JU Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Tuzla broj: 01/1-1-45/2-17-1 od 26.09.2017. godine, broj: 01/1-1-45/2-17-1/19 od 19.08.2019. godine, broj: 01-02-541/P-5/19-4 od 21.01.2020. godine i broj: 01/1-04-379/21-3 od 10.06.2021. godine, i Mišljenja Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak TK, broj: 09/1-04-31988/21 od 16.12.2021. godine, Upravni odbor JU Službe za zapošljavanje TK, Tuzla, na 15. sjednici, održanoj dana 17.12.2021. godine, donosi

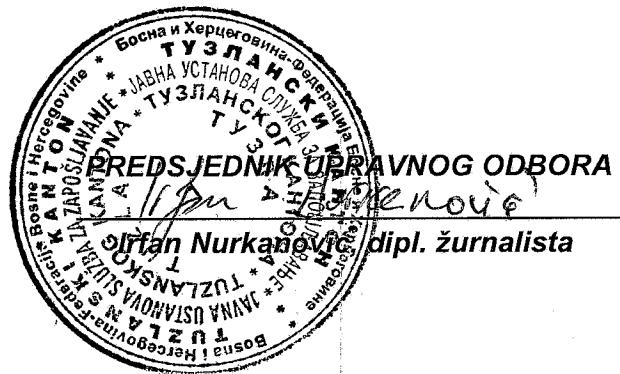
ODLUKU
o usvajanju Programa rada Javne ustanove Službe za zapošljavanje
Tuzlanskog kantona, Tuzla za 2021. godinu

Član 1.

Usvaja se Program rada Javne ustanove Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Tuzla za 2021. godinu, broj: 01/1-04-379-15/21-4 od 17.12.2021. godine.

Član 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
JU SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE TK
TUZLA**

**PROGRAM RADA
JAVNE USTANOVE SLUŽBE ZA ZAPOŠLJAVANJE
TUZLANSKOG KANTONA TUZLA**

ZA 2022. GODINU

Tuzla, decembar 2021. godina

Tuzla, Bosne srebrenе bb

Web stranica: www.szztk.ba, E-mail: <mailto:info@szztk.ba>

Tel: +387 (35) 306-440, Fax: +387 (35) 228-573

SADRŽAJ:

UVOD	1
1 STANJE NEZAPOSENOSTI	4
2 EVIDENCIJE.....	6
I. POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU I MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA	8
3 POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU	8
3.1 Profiliranje	10
3.2 Individualni plan zapošljavanja	12
3.3 Aktivno traženje posla	13
4 AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA	14
4.1 Program sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i obuke	15
4.2 Projekat podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini	16
4.3 Program sufinansiranja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, boraca i članova njihovih porodica	16
4.4 Program sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih boraca.....	17
4.5 Program poticanja zapošljavanja	17
4.6 Analiza tržišta rada u Federaciji BiH.....	18
4.7 Monitoring i evaluacija	19
4.8 Sajam zapošljavanja.....	19
4.9 Zajednički projekti sa drugim organizacijama i institucijama.....	19
II. PODSTICAJ U ZAPOŠLJAVANJU I RAZVOJ OBRTA I PODUZETNIŠTVA	20
III. UNAPREĐENJE ODNOSA SA POSLODAVCIMA, LOKALNIM ZAJEDNICAM I DRUGIM INSTITUCIJAMA	21
5 PROFESIONALNA ORIJENTACIJA	21
IV. SOCIJALNA I MATERIJALNA SIGURNOST NEZAPOSENIH	23
V. PRUŽANJE PODRŠKE FUNKCIONISANJU OSNOVNE DJELATNOSTI SLUŽBE	25
6 OPŠTI I PRAVNI POSLOVI	25
6.1 Normativno pravni poslovi	25
6.2 Zastupanje.....	25
6.3 Pravni poslovi	26
6.4 Opšti poslovi.....	26
6.5 Pisarnica i arhiva.....	26
6.6 Javne nabavke	27
6.7 Upravljanje imovinom	28

7	JAČANJE KAPACITETA I STRUČNO USAVRŠAVANJE LJUDSKIH RESURSA	29
8	RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA I PROCEDURA JAVNE INTERNE FINANSIJSKE KONTROLE	30
9	FUNKCIJA INTERNE REVIZIJA.....	32
10	BORBA PROTIV KORUPCIJE.....	35
10.1	Uloga interne revizije na prevenciji korupcije.....	36
11	INFORMACIONI SISTEM.....	37
12	INFORMISANJE.....	40

UVOD

Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Tuzla je vanbudžetski fond, osnovana proglašenjem Zakona o osnivanju JU Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona¹ koji je usvojila Skupština Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 05.09.2001. godine. Služba ima svojstvo pravne osobe sa pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba²i Statutom Službe.

Djelatnost JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, je određena Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba³, Statutom Službe, Pravilnikom o radu i internim aktima koji regulišu pojedine oblasti poslovanja Službe.

JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Tuzla (u daljem tekstu: Služba) je osnovana sa ciljem zadovoljenja potreba u oblasti posredovanja u zapošljavanju i obavljanju drugih poslova iz oblasti socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Tuzlanskog kantona.

U okviru svoje nadležnosti Služba, u skladu sa odredbama člana 8. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba⁴, u okviru svoje registrovane djelatnosti, između ostalog, nadležna za:

- posredovanje u zapošljavanju,
- prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu,
- informiranje o mogućnostima zapošljavanja,
- saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca,
- provođenje programa profesionalne orientacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima,
- utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti,
- izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva,
- donošenje i provođenje programa mera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano,
- druge poslove utvrđene zakonom.

U Službi je formirano 13 biroa za zapošljavanje: Banovići, Čelić, Doboј Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice.

Upravni odbor je organ upravljanja u Službi, broji tri člana⁵, a imenuje ga i razrješava Vlada Tuzlanskog kantona na period od četiri godine (dva člana ispred osnivača, jedan član ispred stručnih radnika zaposlenih u Službi). Upravni odbor je za svoj rad odgovoran Vladi Tuzlanskog kantona.

¹ „Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 11/01 i 08/14.

²“Službene novine Federacije BiH”, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

³“Službene novine Federacije BiH”, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

⁴“Službene novine Federacije BiH”, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

⁵ Zakon o osnivanju JU Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Službene novine TK broj: 11/8 i 8/14.

Program rada JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla za period 2022. godine

Program rada Službe je dokument koji sadrži informacije o ciljevima koji se planiraju ostvariti u 2022. godini i kojim se, na godišnjem nivou, opisuju planirane mjere, procesi i aktivnosti povezane s djelokrugom i uredenjem Službe.

Svrha donošenja godišnjeg programa rada je opisati na kratak i razumljiv način kako Služba planira realizirati strateške ciljeve provođenjem mjera i aktivnosti, definirajući pokazatelje rezultata, odgovornosti organizacionih jedinica. Ovaj operativni document, također, omogućava i provođenje principa dobrog finansijskog upravljanja, kao i jačanje učinkovitosti rada zaposlenih u Službi.

Služba u Programu rada za 2022. godini planira aktivnosti, koje će u okviru svojih nadležnosti, finansijskih mogućnosti u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, Vladom Tuzlanskog kantona i drugim partnerima, i u okviru međunarodnih projekata, realizirati, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i drugih strateških dokumenata.

Programskim aktivnostima, u skladu sa raspoloživim kapacitetima, Služba će u saradnji s Federalnim zavodom za zapošljavanje participirati u realizaciji mjera sadržanih u Reformskoj agendi za Bosnu i Hercegovinu, Strategiji razvoja Tuzlanskog kantona, Strateškom planu JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona Tuzla i Strategiji jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH.

Dio programske aktivnosti Služba će provoditi iz vlastitih izvora finansiranja, ne povećavajući finansijska izdvajanja nego boljom organizacijom rada i prerasporedom projektnih zadataka te računajući na povećanje produktivnosti postojećih uposlenika. U ovom slučaju akcent će se staviti na osmišljavanju novih savjetodavnih aktivnosti i njihovom rasporedu na postojeće stručne saradnike, menadžere i koordinatoru Službi.

Pandemija koronavirusa (COVID-19) uticala je na poslovno okruženje na području Tuzlanskog kantona, uključujući i tržište rada, stoga je Služba, dužna programske aktivnost provoditi sa ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja, i uticaja na tržište rada, te unapređenje ostvarivanja i očuvanje radnih mesta i socijalne sigurnost. Sve aktivnosti koje će Služba provoditi imaju značajan doprinos pomoći privredi u prevazilaženju posljedica pandemije COVID-19.

S obzirom na nastavak ograničenih aktivnosti pojedinih privrednih subjekata uzrokovanih pandemijom COVID-19 i u 2022. godini Služba će nastojati efikasno provoditi mjere iz područja posredovanja pri zapošljavanju dajući adekvatnu podršku poslodavcima u pronalasku odgovarajuće radne snage te jačanju zapošljivosti radno aktivnih i nezaposlenih osoba sposobnih za rad. Također, u saradnji sa ostalim institucijama provoditi će aktivnosti koje idu prema osnaživanju mjera aktivne politike zapošljavanja kojima se izravno potiče zapošljavanje, samozapošljavanje, očuvanje radnih mesta te jača zapošljivost kroz obrazovanje.

U kontekstu unapređenja kvaliteta ponude radne snage, dugoročno je moguće postići napredak stalnom reformom obrazovnog sistema, koji treba da bude bolje usklađen sa potrebama tržišta rada, uz redovno praćenje potreba poslodavaca za kompetencijama radne snage, i kratkoročno, sufinansiranjem zapošljavanja i brzom pripremom za rad, obukom, stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem nezaposlenih osoba za konkretna znanja i radna mesta, što bi dovelo do toga da radna snaga bude aktivnija i konkurentnija.

U narednoj godini direktor Službe će preduzeti mjere kako bi ovaj problem bar u određenoj mjeri bio ublažen, a između ostalog to su sljedeće aktivnosti:

- inicirati kontinuiranu saradnju Službe i Ministarstava za rad, socijalnu politiku i povratak i Ministarstva obrazovanja i nauke prilikom analize i kreiranja upisnih kvota;
- podsticati Vladu Tuzlanskog kantona za zajedničko pokretanje programa za doškolovanje NK osoba prijavljenih na evidenciju Službe u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih TK, kako bi stekli znanja potrebna za veću konkurentnost na tržištu rada.

Služba će, u narednom periodu poseban akcent staviti na podršku nezaposlenima i ranjivim skupinama i njihovoj integraciji na tržište rada, smanjenju broja osoba bez znanja i vještina, poticanju potražnje za radnom snagom, jačanju partnerstva na tržištu rada, uz realizaciju mjera koje će dati doprinos u ekonomskom osnaživanju i razvoju ljudskih resursa, i podršci poslodavcima u zapošljavanju.

Prioritetni cilj Službe jeste da se osigura materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenim osobama. Federalni zavod za zapošljavanje je, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, nadležan da osigura finansijska sredstva u ovu svrhu, i ista, uz suglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, usmjerava onim kantonalnim službama za zapošljavanje kojima su ta sredstva potrebna radi obezbjeđenja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba (novčana naknada, zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje).

Nakon što Služba i Federalni zavod za zapošljavanje osiguraju materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, provodi se utvrđena politika zapošljavanja realizacijom programa i mjera aktivne politike zapošljavanja radi povećanja efikasnosti tržišta rada.

S ciljem stabilizacije dinamike tržišta rada, Služba će provođenjem aktivne politike zapošljavanja stvoriti uslove za uključivanje nezaposlenih osoba na tržište rada, poticati dinamiku tržišta rada i stvarati poticajno okruženje za poslodavce u osiguranju kvalitetnih kadrova koji će biti u funkciji unapređenja njihove konkurentnosti.

Za uspješno provođenje mjera aktivne politike i programa zapošljavanja i veći obuhvat nezaposlenih osoba potrebno je partnerstvo i sinergijsko djelovanje svih nivoa i sektora u oblasti zapošljavanja, privrede i obrazovanja, kao i potrebna finansijska sredstava.

Zbog potrebe praćenja tehnoloških trendova dodatno će se jačati kapaciteti Službe stvarajući preduvjete za prilagodbu i reakciju Službe prema nadolazećim digitalnim trendovima, a kako bi svojim korisnicima mogla pružiti kvalitetne i digitalizirane usluge.

Uz raspoložive resurse, u 2022. godini, Služba će nastojati da svoje usluge prilagodi korisnicima, cijeneći sve promjene u privredi, brze promjene na tržišta rada, raspoloživost kvalifikovane radne snage i potrebu usklađivanja kompetencija nezaposlenih s potrebama tržišta rada.

U 2022. godini Služba će istražiti mogućnost unapređenja procesa prijavljivanja nezaposlenih osoba pri ostvarivanju prava na naknade u cilju izbjegavanja stvaranja redova ispred Službe i otklanjanju rizika širenja zaraze virusa, COVID - 19.

1 STANJE NEZaposlenosti

Određeni pokazatelji privrednih kretanja u Federaciji BiH ukazuju na stabilizaciju poslovanja privrednih subjekata nakon negativnih ekonomskih posljedica globalne pandemije COVID-19, što se ogleda i u podacima o povećanju zaposlenosti i smanjenju nezaposlenosti.

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u novembru 2021. godine na području Tuzlanskog kantona bilo je zaposleno 103.589 osoba, dok je u novembru 2020. godine bilo zaposleno 101.425 osoba, što je više za 2.164 osoba, odnosno 2,01 %.

Broj nezaposlenih osoba na evidenciji Službe, u prvih devet mjeseci 2021. godine, zabilježeno smanjenje broja nezaposlenih osoba, i povećanje broja zaposlenih osoba. U oktobru 2021. godine registrovano je **71.838** nezaposlenih osoba, što je manje za 5.326 ili 7,4% nezaposlenih osoba u odnosu na oktobar **2020. godine (77.164)**.

Struktura nezaposlenih osoba je i dalje veoma nepovoljna jer je veliki broj onih koji dugoročno čekaju na zaposlenje, osobe sa invaliditetom, osobe bez kvalifikacije i bez ikakvog radnog iskustva.

Od ukupnog broja nezaposlenih (71.838):

- 23.108 ili 32,01 % je nestručnih osoba bez zanimanja,
- 22.333 ili 31,08 % su osobe koje po prvi put traže zaposlenje, a
- 48.805 ili 62,37 % od ukupnog broja nezaposlenih su žene.

Velik broj registrovanih nezaposlenih na području Tuzlanskog kantona je, svakako, i posljedica sticanja određenih prava (zdravstveno osiguranje) koja se ostvaruje prijavom na evidenciju u skladu sa Zakonom, ili se neka prava ostvaruju kod drugog organa uz dokaz o nezaposlenosti.

Služba, procjenjuje da će i u 2022. godini broj nezaposlenih i zaposlenih, kao i njihov odnos ovisiti od socioekonomске situacije na tržištu rada, a koju ekonomski stručnjaci karakterišu i dalje kao nestabilnu.

U 2022. godini, očekuje se priliv novih nezaposlenih osoba po sljedećim osnovama:

- iz prirodnog prirasta stanovništva,
- po osnovu završetka redovnog školovanja,
- u slučajevima otkaza ugovora o radu zbog tehničkih, ekonomskih ili organizacijskih razloga (tehnološki višak),
- zbog stečaja preduzeća ili zatvaranja preduzeća i, naročito, obrta zbog nepovoljne ekonomске situacije.

Strukturu nezaposlenih osoba u Tuzlanskom kantonu karakterišu sljedeći pokazatelji:

- žena je više među nezaposlenim (62,37%), a manje među zaposlenim osobama;
- 32,01 % nezaposlenih su nestručne osobe, tj. osobe bez kvalifikacija, a među njima žena je 20,47%;
- 32,7 % nezaposlenih su mlađi u dobi do 30 godina;
- prosječan period traženja posla duži od pet godina.

Prisutno je visoko učešće zaposlenosti u neformalnoj ekonomiji. Pojam neformalne ekonomije obuhvata kako neformalne ekonomske jedinice tako i neprijavljeni radnici.

Kada su u pitanju neprijavljeni radnici, razlika postoji kod onih koji rade u registrovanim preduzećima (formalna ekonomija), ali dio svojih primanja dobijaju u gotovini (na ruke) ili nisu nikako prijavljeni, kao i samozaposlenih radnika koji nisu prijavljeni, tj. nisu poreski obveznici i stoga nisu uključeni u osnovu koja se koristi za izračun doprinosa socijalne sigurnosti ili nisu nikako registrovani, i onih radnika koji su samozaposleni, ali nisu registrovani.

Anketa o radnoj snazi ukazuje da u radno sposobnom stanovništvu i radnoj snazi i dalje participira veliki broj osoba bez ikakvih kvalifikacija, a zabrinjavajući je i visok postotak neaktivnih osoba, kao i niska produktivnost.

Služba je u toku 2021. godine imala dobru saradnju sa Poreznom upravom FBiH, Kantonalm upravom za inspekcijske poslove, Univerzitetom u Tuzli i drugim institucijama koje su dostavljanjem svojih podataka pomogle smanjenju broja nezaposlenih osoba na evidenciji (spiskovi redovnih studenata, spiskovi zatečenih radnika na radu bez prijave, zatim rješenja o registraciji djelatnosti i sl., a što se protivi propisima prijave na evidenciju nezaposlenih).

Služba za zapošljavanje i u 2022. godini planira raditi na poboljšanju uspostavljenje saradnje sa nadležnim organima i institucijama u cilju ostvarivanja aktivne politike zapošljavanja, a naročito u prioritrenom zapošljavanju mladih osoba, NK radnika, socijalno osjetljivih kategorija nezaposlenih osoba i drugih dugotrajno nezaposlenih, sprečavanju rada na crno i drugo.

U okviru svojih planova Služba će pojačati svoj rad sa poslodavcima, upoznati ih sa mogućnostima i prednostima koje mogu ostvariti redovnom saradnjom, kao i benefitu od programa za zapošljavanje koji se kontinuirano provode putem Službe.

Također, Služba će aktivno saradivati sa obrazovnim ustanovama, radi usklađivanja upisne politike, profesionalnog informiranja, a u cilju usklađivanja sa zahtjevima tržišta rada kako bi se što više mladih po završetku školovanja moglo radno angažovati.

2 EVIDENCIJE

Služba će shodno odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja⁶, organizovati prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o nezaposlenim osobama koje traže zaposlenje, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za vršenje osnovne djelatnosti Službe.

Putem biroa za zapošljavanje u općinama, Služba će voditi neophodne evidencije i to:

- evidencije o nezaposlenim osobama,
- evidencije o osobama koje traže promjenu zaposlenje,
- evidencije o slobodnim radnim mjestima,
- evidencije o poslodavcima koji koriste usluge javnih službi za zapošljavanje,
- evidencije o građanima Bosne i Hercegovine sa teritorija Federacije BiH zaposlenim u inostranstvu putem službe za zapošljavanje,
- evidencije o ponudi radnih mjesta inostranih poslodavaca,
- evidencije o strancima, azilantima i osobama pod međunarodnom zaštitom koji su zaposleni ili traže zaposlenje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine,
- evidencije o zasnivanju radnog odnosa,
- evidencije o prestanku radnog odnosa,
- evidencije o zasnivanju radnog odnosa sa stranim državljaninom,
- evidencije o prestanku radnog odnosa stranog državljanina.

U skladu sa Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja⁷ Služba voditi i posebne evidencije o nezaposlenim osobama i to:

- o nezaposlenim osobama koje učestvuju u aktivnostima u pogledu aktivnog traženja posla,
- o nezaposlenim osobama kojima se ne pružaju savjetodavne usluge,
- o korisnicima prava na materijalnu i socijalnu sigurnost po osnovu nezaposlenosti,
- o korisnicima finansijskih i poticajnih mjera u okviru aktivne politike zapošljavanja,
- o osobama koje su na stručnom ospozobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa, osobama koje su na prekvalifikaciji, profesionalnoj orientaciji, obuci i pripremi za rad,
- o strancima, azilantima i osobama pod međunarodnom zaštitom koji su zaposleni ili traže zaposlenje na području Federacije,
- o drugim nezaposlenim osobama u specifičnim slučajevima.

Također, shodno novom Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja Službe su u obavezi da vrše svrstavanje nezaposlenih osoba prema stepenu zapošljivosti – profiliranje⁸ te da

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

⁸ Član 11. Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Na osnovu prikupljenih podataka o profesionalnim, socijalnim i zdravstvenim karakteristikama, te interesovanjima i motivisanosti za rad, kao i stanju na tržištu rada, služba za zapošljavanje dužna je najkasnije u roku od 60 dana od dana prijavljivanja, kao i tokom redovnog javljanja,

Program rada JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla za period 2022. godine

individualnim savjetovanjem utvrđuju stručne, radne i lične mogućnosti nezaposlene osobe u svrhu definiranja individualnog plana zapošljavanja.

Služba i u narednom periodu planira kontinuirano provoditi aktivnosti na registraciji nezaposlenih osoba u skladu sa navedenim Pravilnikom⁹, te kontinuirano surađivati sa Federalnim zavodom za zapošljavanje na unapređenju jedinstvenog informacionog sistema (JIS), čija implementacija u Službi je započela u aprilu 2020. godine.

Sve ove evidencije, kvalitetno informatički podržane predstavljaju osnovu cjelokupne aktivnosti Službe, a isto tako i Federalnog zavoda za zapošljavanje. Tržište rada i ostali organi i institucije imaju potrebu i obavezu za korištenjem navedenih evidencija.

Institucionalnu saradnju, u 2022. godini Služba planira nastaviti sa Kantonalnom upravom za inspekcijske poslove radi evidentiranja osoba koje budu zatečene na radu bez ugovora o radu ili pisane prijave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa, a kako bi se blagovremeno mogle odjaviti iz evidencije nezaposlenih lica. Drugu saradnju, iz istih razloga, nastavit će i sa Univerzitetom u Tuzli, a radi evidentiranja i odjave redovnih studenata iz evidencije nezaposlenih, jer prema važećim zakonskim propisima redovni studenti ne mogu imati status nezaposlene osobe.

nezaposlenu osobu svrстати према степену запошљивости, у: a) лако, односно непосредно запошљиве особе; b) средње, односно условно запошљиве особе; c) теже запошљиве особе“.

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

I. POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU I MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA

3 POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

Posredovanje u zapošljavanju jedna je od primarnih funkcija Službe za zapošljavanje. Svrha posredovanja je povezivanje poslodavaca koji ima potrebu za zapošljavanjem (sklapanjem ugovora o radu ili radnom angažovanju po drugom osnovu) i nezaposlenih osoba koje traže posao, odnosno zaposlenih koje traže promjenu zaposlenja, a sve u skladu sa traženim uslovima, poput odgovarajućih kvalifikacija (formalnog obrazovanja, razvijenih dodatnih znanja i vještina, prethodnog radnog iskustva i sl.).

Cilj posredovanja je povećanje broja slobodnih poslova za koje poslodavci traže uslugu posredovanja u zapošljavanju i adekvatna procjena zapošljivosti lica i njegovih mogućnosti, odnosno potreba za pružanjem drugih usluga i mjera aktivne politike zapošljavanja koje se utvrđuju u individualnom planu zapošljavanja. Posredovanje u zapošljavanju je u osnovi i drugih funkcija zapošljavanja, kao što je aktivna politika zapošljavanja, obrazovne i savjetodavne funkcije Službe.

Služba provodi postupak posredovanja u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica¹⁰.

Kvalitetnim posredovanjem se direktno unapređuje saradnja sa poslodavcima te poboljšava cjelokupni imidž Službe. Kvalitetno posredovanje u zapošljavanju podrazumijeva:

- posredovanje nezaposlenih osoba čija znanja, vještine i lične karakteristike odgovaraju zahtjevima konkretnih radnih mjesta, što su objektivna očekivanja poslodavaca;
- brzo upućivanje kandidata (u dogovorenom roku);
- adekvatan broj selekcioniranih i upućenih kandidata.

U svrhu unapređenja kvaliteta pružanja usluga posredovanja na području Tuzlanskog kantona Služba planira kontinuirano poduzimati mjere u unapređenju rada općinskih biroa za zapošljavanje, koji su i nosioci ove aktivnosti, kroz:

- razvijanje kompetencija zaposlenika službe za zapošljavanje za proaktivran pristup prema poslodavcima u skladu sa njihovim specifičnim potrebama;
- poboljšanje informisanja poslodavaca o uslugama službi za zapošljavanje;
- ubrzavanje i unapređivanje kvalitete posredovanja;
- uspostavljanje baza podataka o poslodavcima korisnicima usluga službe za zapošljavanje.

Služba će i u 2022. godini posredovanje u zapošljavanju vršiti u skladu sa propisima, kroz posredovanje na privremenim i povremenim poslovima podijeljeno u nekoliko kategorija:

- posredovanje na području Kantona,
- posredovanje u zapošljavanju u zemlji,

¹⁰ "Službene novine Federacije BiH", broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

- posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu,
- posredovanje u zapošljavanju stranih državljana u BiH,

Realizacijom prethodno navedenih aktivnosti, Služba u 2022. godini očekuje povećanje broja zahtjeva za posredovanje za oko 10% u odnosu na prosječan broj podnešenih zahtjeva u 2021. godini. Također, očekuje i povećanje broja objavljenih oglasa na službenoj web stranici i oglasnom prostoru u općinskim biroima za zapošljavanje za oko 10%. Navedenu procjenu Služba temelji na Analizi potreba i kretanja na tržišta rada u FBiH 2019/2021 i Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u TK. Uredba propisuje da se svi javni oglasi/konkursi za prijem u radni odnos u javnom sektoru, obavezno moraju dostaviti na oglašavanje JU Službi za zapošljavanje TK¹¹.

Jedan od prioriteta Službe u narednom periodu je povećanje kvaliteta usluga posredovanja, efikasniji uticaj na konkurentnost i zapošljivost aktivnih tražilaca posla.

Ostvarenju te uloge pridonosi se efikasnijem provođenju mjera iz područja posredovanja pri zapošljavanju dajući adekvatnu podršku poslodavcima u pronalasku odgovarajuće radne snage te jačanju zapošljivosti radno aktivnih i nezaposlenih osoba sposobnih za rad.

S tim u vezi, Služba će u 2022. godini u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i Projektom EU „Unapređenje istraživanja tržišta rada“, provesti istraživanje tržišta rada, u svrhu izrade Analize tržišta rada u FBiH 2021/2022. Cilj istraživanja je sagledavanje trenutne situacije u pogledu izazova sa kojim su poslodavci bili suočeni u prethodnom periodu, te ispitivanje potreba tržišta rada za radnicima u narednoj godini..

Na osnovu evidencije nezaposlenih osoba i Analize tržišta rada, analizirati će se postojeće stanje poslodavaca na uzorku poslodavca, kao i njihove perspektive razvoja i mogućnosti novog zapošljavanja, kako bi se poduzele odgovarajuće aktivnosti i mjere Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje i drugih institucija, koje su usmjerene na dalje unapređivanje mjera aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja.

Posredovanje u zapošljavanju stranih državljana u Tuzlanskom kantonu odvija se prema važećim zakonskim propisima iz te oblasti (Zakon o zapošljavanju stranaca¹²), Zakon o strancima¹³ i Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba¹⁴.

U cilju postizanja jednoobraznosti, veće efikasnosti i blagovremenost i u primjeni zakonskih propisa u vezi sa zapošljavanjem stranaca, Služba će primjenjivati Proceduru za izdavanje radne dozvole¹⁵. Ovom procedurom uređuje se postupak izdavanja radne dozvole za zapošljavanje stranog državljanina i osobe bez državljanstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji provode

¹¹ „Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 4, od 13.04.2019. godine

¹² „Službene novine Federacije BiH“ broj: 111/12.

¹³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 88/15.

¹⁴ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

¹⁵ **Procedura za izdavanje radne dozvole**, sa pripadajućim obrascima, koju je sačinila Radna grupa sastavljena od predstavnika Federalnog zavoda za zapošljavanje, kantonalnih/županijskih službi za zapošljavanje, Ministarstva sigurnosti BiH - Službe za poslove sa strancima, Federalne uprave za inspekcijske poslove i IFC-a- grupacije Svjetske banke - Tima za generiranje ulaganja. <http://fzzz.ba/poslodavci/radne-dozvole>

Program rada JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla za period 2022. godine

kantonalne službe za zapošljavanje, a uz prethodnu saglasnost Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Radnu dozvolu za zapošljavanje stranaca izdaje Služba na osnovu zakonskih propisa o zapošljavanju stranaca u okviru utvrđene kvote utvrđene Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu u skladu sa članom 65. Zakona o strancima.

Služba će nastaviti razmjenjivati podatke sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Služba za poslove sa strancima, a koji su od uticaja na prestanak važenja radnih dozvola u skladu sa važećim zakonima.

Služba će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Služba za poslove sa strancima, nastaviti voditi računa o prestanku važenja radnih dozvola kada za to budu ispunjeni zakonski uslovi.

U saradnji sa Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Federalnim zavodom za zapošljavanje, Služba će i u 2022. godini učestvovati u organizaciji ferijalnog rada bosanskohercegovačkih studenata u Njemačkoj, kao i u provođenju aktivnosti na osnovu javnog poziva za zapošljavanje medicinskog kadra u Njemačkoj, te postupku posredovanja u zapošljavanju u Sloveniji.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Nosilac aktivnosti: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za zapošljavanje i Služba za zapošljavanje.

Rok: Kontinuirano.

3.1 Profiliranje

Povećanje zapošljivosti nezaposlenih osoba i njihovog konačnog zapošljavanja jedan je od najvažnijih ciljeva aktivne politike zapošljavanja. Međutim da bi se taj cilj efikasno realizovao, mjere aktivne politike zapošljavanja moraju da odgovaraju potrebama nezaposlenih osoba na jednoj, i tržištu radu, na drugoj strani. Da bi se kreirale efikasne mjere aktivne politike zapošljavanja neophodna je informacija o potrebama nezaposlenih osobama, a tu informaciju javne službe za zapošljavanje dobijaju kroz proces profiliranja.

Drugim riječima, kroz proces profiliranja i individualnog savjetovanja, savjetodavci upoznaju nezaposlene osobe, te pronalaze načine za prevazilaženje njihovih pojedinačnih prepreka za zapošljavanje, u čemu su ključni mehanizam mjere aktivne politike zapošljavanja.

Prema Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja Službe imaju obavezi da vrše svrstavanje nezaposlenih osoba prema stepenu zapošljivosti – profiliranje¹⁶.

Profiliranje se sprovodi u cilju:

- procjenjivanja zapošljivosti osobe na osnovu njegovih prednosti, slabosti, prepreka;
- svrstavanje osoba na osnovu njegove zapošljivosti u jednu od tri grupe
 - a. lako, odnosno neposredno zapošljive osobe;
 - b. srednje, odnosno uslovno zapošljive osobe;

¹⁶ Član 11. Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

- c. teže zapošljive osobe;
- identificiranje potreba osobe kako bi se pripremila strategija rada sa tim klijentom i definirale dalje aktivnosti (usluge i mjere).

Svrha profiliranja je da se identificiraju prednosti, slabosti i prepreka sa kojima se suočavaju nezaposlene osobe u traženju posla, procjeni zapošljivost osoba uključenih u savjetodavni proces i njihova segmentacija na osnovu identificiranih potreba. Drugim riječima, profiliranjem se identificira grupa nezaposlenih osoba koja je lakše zapošljiva i koja treba imati prioritet u aktivnostima posredovanja, što je glavna usluga Službe.

Profiliranjem će se značajno unaprijediti planiranje mjera aktivne politike zapošljavanja, jer se dobijaju dodatne informacije o potrebama nezaposlenih i kojim mjerama aktivne politike zapošljavanja treba dati prioritet.

Profiliranje omogućava individualni pristup u radu sa nezaposlenom osobom, a samo na osnovu profiliranja, a time prepoznatih prednosti, slabosti i prepreka u zapošljavanju, nezaposlena osoba može biti adekvatno usmjerena na usluge, koje nudi Služba, te su i mjere aktivne politike zapošljavanja koje se predlažu nezaposlenoj osobi u skladu sa njenim kompetencijama i potrebama.

Služba će tokom 2022. godine kontinuirano raditi na uspostavljanje efikasnog savjetodavnog procesa s ciljem utvrđivanja vještina i sposobnosti nezaposlenih lica radi lakše zapošljivosti. Najvažniji očekivani rezultati su izrađeni individualni plan zapošljavanja sa svim nezaposlenim licima i urađena procjena zapošljivosti svih nezaposlenih lica u savjetodavnom procesu.

Služba je dužna najkasnije u roku od 60 dana od dana prijavljivanja, kao i tokom redovnog javljanja, nezaposlenu osobu svrstati prema stepenu zapošljivosti, a nakon svakih 12 mjeseci dužna je provoditi ponovnu procjenu i klasifikaciju nivoa zapošljivosti nezaposlene osobe.

Ciljna grupa korisnika koja će se obuhvatiti profiliranjem su osobe koje traže zaposlenje. Informacije o nezaposlenoj osobi potrebne za profiliranje i procjenu zapošljivosti klijenta, prikupljat će se tokom individualnog intervjeta kojeg vodi savjetodavac. Profiliranje će se provoditi na dnevnom nivou, a Služba će internim aktima odrediti koliko treba biti obavljeno dnevno.

Pravni osnov: Pravilnik o evidencijama u zapošljavanju.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za koordinaciju rada biroa, pripremu i posredovanje u zapošljavanju.

Rok: Kontinuirano.

3.2 Invidualni plan zapošljavanja

U cilju ostvarivanja što boljih rezultata u domenu poslova posredovanja u zapošljavanju potrebno je obezbijediti povećanje broja slobodnih poslova za koje poslodavci traže uslugu posredovanja u zapošljavanju, kao i adekvatnu procjenu zapošljivosti osoba i njihovih mogućnosti, odnosno potreba za pružanjem drugih usluga i mjera aktivne politike zapošljavanja koje se utvrđuju invidualnim planovima zapošljavanja.

Individualni plan zapošljavanja je obavezujući dokument u kojem su definirane aktivnosti i obaveze nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje, kao i rokovi njihove provedbe¹⁷.

Izradom individualnih planova zapošljavanja Služba u 2022. godini planira ostvariti:

- poboljšanje kvalitete u pružanju podrške osobama koje traže zaposlenje na osnovu izvršene procjene zapošljivosti;
- jasno definisane aktivnosti koje će poduzimati osoba koja se na osnovu samoprocjene izjasni da je u mogućnosti da samostalno pronađe zaposlenje bez podrške Službe.

Ciljna grupa korisnika koja će se obuhvatiti invidualnim planom zapošljavanja su osobe koje traže zaposlenje.

Pružanje podrške osobama koja traže zaposlenje na osnovu izvršene procjene zapošljivosti vršit će se putem utvrđivanja:

- zanimanja u kojima će se osobama posredovati,
- aktivnosti koje će lice poduzeti u cilju zapošljavanja,
- mјere u koje će se lice uključiti radi zapošljavanja ili povećanja zapošljivosti.

Osobama koja se na osnovu samoprocjene izjasni da je u mogućnosti da samostalno pronađe zaposlenje bez podrške Službe, u invidualnom planu zapošljavanja se utvrđuju aktivnosti koje će samostalno poduzimati u cilju pronalaženja slobodnih poslova i zapošljavanja na tržištu rada.

Invidualni plan je kontinuirana aktivnost koju obavlja ovlaštena osoba u Službi u saradnji sa nezaposlenom osobom na prvom individualnom savjetovanju, a na osnovu izvršene procjene mogućnosti u zapošljavanju odnosno samoprocjene osobe.

Utvrđivanje invidualnog plana zapošljavanja se vrši najkasnije u roku 60 dana od dana prijave Službi, a usklađuje se ukoliko nastupe okolnosti koje zahtjevaju promjenu popisa poslova i zanimanja, te aktivnosti koje će nezaposlena osoba provoditi u cilju zapošljavanja.

Invidualni plan zapošljavanja izrađuje se na dnevnom nivo, a Služba će internim aktima odrediti koliko treba biti zaključeno dnevno.

Sve naprijed navedene aktivnosti Služba će kontinuirano provoditi u 2022. godini.

Pravni osnov: Pravilnik o evidencijama u zapošljavanju.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za koordinaciju rada biroa, pripremu i posredovanje u zapošljavanju.

Rok: Kontinuirano.

¹⁷ član 17. stav (1), Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

3.3 Aktivno traženje posla

Mjere aktivne politike zapošljavanja, koje se sprovode pružanjem usluga nezaposlenim osobama i poslodavcima u cilju povezivanja ponude i potražnje na tržištu rada i podsticanja samozapošljavanja su mjere aktivnog traženja posla.

Aktivno traženje posla i raspoloživost za rad, pored uvjeta propisanih Zakonom, podrazumijevaju sva djelovanja nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje usmjerena na pronalaženje zaposlenja koje odgovara stručnim, radnim i ličnim sposobnostima i vještinama nezaposlene osobe¹⁸.

Pružanje podrške nezaposlenim osobama u procesu aktivnog traženja posla obuhvata podsticanje njihove zapošljivosti i jačanje motivacije kroz razvoj vještina aktivnog traženja posla i vještina potrebnih za samozapošljavanje.

Aktivno traženje posla obuhvata aktivnosti nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje usmjerene k pronalaženju zaposlenja koje odgovara stručnim, radnim i osobnim sposobnostima nezaposlene osobe.

Najveći dio poslova aktivnog traženja posla nezaposlena osoba nije u stanju samostalno obavljati, već je za to potrebna savjetodavna podrška Službe, koja se sprovodi kroz učešće nezaposlene osobe u::

- u grupnom informiranju,
- u individualnim savjetovanjima,
- individualnim konsultacijama,
- utvrđivanju aktivnosti i ciljeva individualnog plana zapošljavanja.

Cilj organizovanja ovih aktivnosti je povećati motivisanost i kompetencije za aktivno traženje posla kod nezaposlenih osoba, te podsticati zapošljivost kroz razvoj vještina za aktivno traženje posla.

U svrhu toga, Služba u 2022. godini planira održavanje i poboljšanje dostignutih aktivnosti u svim biroima za zapošljavanje aktivnijim radom na jačanju savjetodavne funkcije, odnosno pružanju stručnih usluga osobama koje traže posao što će rezultirati povećanjem njihove zapošljivosti, te učinkovitijim posredovanjem u zapošljavanju.

Pravni osnov: Pravilnik o evidencijama u zapošljavanju.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za koordinaciju rada biroa, pripremu i posredovanje u zapošljavanju.

Rok: Kontinuirano.

¹⁸ Član 12. stav (2) Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

4 AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Aktivna politika zapošljavanja je skup mjera za usklađivanje ponude raspoložive radne snage i potražnje za radnom snagom, neposredno usmjerenih na otklanjanje smanjenja nezaposlenosti.

Programske aktivnosti, u okviru aktivne politike zapošljavanja u 2022. godinu, Služba, utvrđuje na osnovu zakonskih nadležnosti, programskih aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje, Vlade TK i drugih institucija, i ostalih relevantnih dokumenata strateškog značaja.

Federalni zavod za zapošljavanje je planirao u 2022. godini realizovati, u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, sljedeće programe aktivne politike zapošljavanja:

1. Program sufinansiranja zapošljavanja 2022,
2. Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2022 i
3. Program obuka i rad 2022.

Također, Federalni zavod za zapošljavanje planira, u partnerstvu sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva realizovati program sufinansiranja (samo)zapošljavanja u oblasti poljoprivrede, a uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH planira se realizacija programa sufinansiranja (samo)zapošljavanja Roma.

U okviru programa i mjera aktivne politike zapošljavanja fokus će biti pružanje podrške u zapošljavanju radne snage kod poslodavaca, pružanje podrške u samozapošljavanju nezaposlenih osoba i razvoju poduzetništva, pružanju podrške nezaposlenim osobama kroz poboljšanje zapošljivosti tj. pripremu za rad (obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje za potrebe tržišta rada ili konkretno radno mjesto), kao i pružanje odgovarajućih informacija za nezaposlene osobe i poslodavce. Ovim mjerama će se nastojati pomoći nezaposlenim osobama da lakše prevaziđu probleme i novonastale promjene na tržištu rada.

Postojeći programi će se po potrebi unapređivati, a novi razvijati, u skladu sa zakonskim propisima i dobrim praksama. Programima će se omogućiti jednak pristup za sve na tržištu rada i promovisati rodna ravnopravnost i inkluzivnost, a bit će usklađeni sa okvirnim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja, principima gender odgovornog budžetiranja.

Mjerama namijenjenim poslodavcima nastoji se utjecati na zadovoljenje potražnje za radnicima određenog profila zanimanja, a s druge strane, mjerama namijenjenim pojedincima, tj. unapređenjem njihovih znanja ili vještina, nastoji se utjecati na ponudu raspoložive radne snage.

Mjerama pripreme za rad nezaposlenih osoba kroz obuku na radnom mjestu, stručno osposobljavanje i usavršavanje tj. sticanje praktičnih znanja i vještina povećavaju se šanse nezaposlenih osoba za zaposlenjem te se na adekvatan način daje odgovor potrebama poslodavaca.

Mjere aktivne politike će se provoditi u zavisnosti od raspoloživosti finansijskih sredstava.

Također, radi ocjene ukupnog učinka mjera na tržištu rada i unapređenja njihove efikasnosti provoditi će se aktivnosti monitoringa i evaluacije uz primjenu odgovarajućih metodoloških rješenja.

Izrazi u ovom dokumentu koji su napisani u jednom gramatičkom rodu odnose se podjednako na muški i ženski rod.

U 2022. godini Federalni zavod za zapošljavanje i Služba će, **u zavisnosti od raspoloživosti finansijskih sredstava**, finansirati mjere aktivne politike zapošljavanja, putem sljedećih programa/mjera:

4.1 Program sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i obuke

Realizacija ovog programa je planirana u skladu sa potrebama tržišta rada, da se zaposli što veći broj osoba sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprječavanja dugotrajne nezaposlenosti i stvaranja uvjeta za sticanje prvog radnog iskustva, kao i samozapošljavanje (registracija/pokretanje samostalne djelatnosti/privrednog društva).

Ciljne grupe čije se zapošljavanje sufinansira putem ovog Programa su:

- Mladi,
- Žene,
- Osobe dobi preko 40 godina,
- Dugotrajno nezaposlene osobe (prijavljene na evidenciju 12 i više mjeseci),
- Osobe nižih kvalifikacija ili bez kvalifikacija,
- Osobe s invaliditetom,
- Djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više,
- Demobilisani borci i djeca nezaposlenih demobilisanih boraca,
- Članovi porodica šehida/poginulih branilaca,
- Članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen,
- Romi,
- Poljoprivrednici,
- Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece, bivši štićenici doma za nezbrinutu djecu,
- Žrtve nasilja, civilne žrtve rata, liječeni ovisnici i dr.

U okviru ovog Programa realizirat će se sljedeće mjere:

- Sufinansiranje zapošljavanja kod poznatog poslodavaca,
- Sufinansiranje samozapošljavanja kroz pokretanje Start up biznisa,
- Sufinansiranje obuke uz zapošljavanje,
- Sufinansiranje društveno korisnog rada.

U 2022. godini će se realizirati ugovorene obaveze po osnovu mjera aktivne politike zapošljavanja prenesene iz prethodnih godina koje dospijevaju na naplatu u 2022. godini.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Strategija jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u FBiH.

Nosilac izrade: Federalni zavod za zapošljavanje.

Finansiranje: Federalni zavod za zapošljavanje.

Organ koji donosi: Federalni zavod za zapošljavanje.

Nosilac aktivnosti: Federalni zavod za zapošljavanje, Služba za zapošljavanje TK i druge institucije.

4.2 Projekat podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini

Projekat podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini se implementira uz podršku Svjetske banke/Medunarodne banke za obnovu i razvoj i njegov završetak je planiran u 2022. godini.

Vrijednost Projekta za Federaciju BiH za četvorogodišnji period, iznosi 25 miliona EUR, a nosilac projekta je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Projekat je primarno orijentiran na ostvarivanje predviđenih ciljeva, te je povlačenje sredstava uvjetovano ispunjavanjem utvrđenih zadataka iz četiri kategorije indikatora, i to:

1. *Povećanje sufinansiranja zapošljavanja putem mjera aktivne politike zapošljavanja.*
 - izvršen u cijelosti za četvorogodišnji period,
2. *Unapređenje dizajna mjera aktivne politike zapošljavanja radi povećanja zapošljivosti.*
 - izvršen u cijelosti za četvorogodišnji period,
3. *Jačanje funkcije posredovanja u zapošljavanju radi povećanja zapošljivosti.*
 - U 2022. godini očekuje se povlačenje sredstva za Federaciju BiH u iznosu od 1,0 miliona EUR-a za unapređenje posredovanja i povećanja ove aktivnosti za 15 %.
4. *Unapređenje sistema upravljanja rezultatima i monitoringa.*
 - U 2022. godini očekuje se povlačenje sredstava u iznosu od 1,1 milion EUR za uspostavljen online portal s objavljenim podacima o trendovima na tržištu rada.

U 2022. godini se očekuje *realizacija novog projekta pod nazivom Projekat podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini 2*, trogodišnjeg trajanja, ukupne vrijednosti 25 miliona EUR, sa glavnim fokusom na povećanje obuhvata nezaposlenih osoba programima aktivne politike zapošljavanja, posebno mladih i teže zapošljivih nezaposlenih osoba, kroz zapošljavanje u privatnom sektoru i samozapošljavanje (registracija poslovnih djelatnosti). Ovim projektom, pored sufinansiranja zapošljavanja, zahtijevalo bi se redovno praćenje trendova na tržištu rada i modifikacija dizajna programa u skladu sa ocjenom uspješnosti prethodnih programa.

4.3 Program sufinansiranja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, boraca i članova njihovih porodica

Realizacija X Programa sufinansiranja obavljanja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa / volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica, otpočela je u 2021. godini, a s obzirom na potrebno vrijeme za obavljanje stručnog osposobljavanja / volonterskog staža, realizacija se nastavlja i u 2022. godini.

Finansijska sredstva za realizaciju Programa, obezbjeđuju se u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za boračka pitanja.

Cilj Programa je da se osobama sa VSS, bez radnog iskustva, iz boračke populacije, koje su na evidenciji nezaposlenih, u Tuzlanskom kantonu, omogući stručno osposobljavanje za samostalan

rad bez zasnivanja radnog odnosa, kako bi stekli radno iskustvo, potrebno za rad na određenim radnim mjestima ili za polaganje stručnog ispita.

U 2022. godini planira se realizacija novog Programa sufinansiranja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa / volonterskog staža, boraca i članova njihovih porodica, u saradnji sa Ministarstvom za boračka pitanja TK.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Budžet TK, Program Vlade TK o rasporedu sredstava za obavljanje pripravničkog i volonterskog staža boraca i članova njihovih porodičina,

Finansiranje: Budžet TK.

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK u saradnji s Ministarstvom za boračka pitanja TK.

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK - Upravni odbor.

4.4 Program sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih boraca

Projektom će se sufinansirati zapošljavanje i samozapošljavanje djece šehida i poginulih boraca, prijavljenih na evidenciji nezaposlenih osoba prije objave Javnog poziva, uz zasnivanje radnog odnosa na period do dvanaest (12) mjeseci. U 2021. godini se realizira Projekat sufinansiranja zapošljavanje i samozapošljavanja djece šehida i poginulih boraca 2021, za koji su Vlada TK putem Ministarstva za boračka pitanja i Federalni zavod za zapošljavanje, obezbijedili novčana sredstva.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Budžet TK,

Finansiranje: Budžet TK i Federalni zavod za zapošljavanje.

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK u saradnji s Ministarstvom za boračka pitanja.

Rok izrade: Nakon osiguranja finansijskih sredstava.

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK - Upravni odbor.

Nosioci aktivnosti: Ministarstvo za boračka pitanja TK i Služba za zapošljavanje TK.

4.5 Program poticanja zapošljavanja

U 2021. godini je započeta realizacija Program poticanja zapošljavanja, a isti Program će se realizirati i u 2022. godini. Program poticanja zapošljavanja potiče (sufinansira) zapošljavanje nezaposlenih osoba s ciljem smanjenja nezaposlenosti, posebno određenih kategorija.

Ovim programom se realiziraju sljedeće mjere:

- Zapošljavanje mladih (ciljna grupa su mlade osobe, starosti do 30 godina bez obzira na stručnu spremu i radno iskustvo, koje su na evidenciji Službe).
- Zapošljavanje Roma (ciljna grupa osoba romske nacionalnosti bez obzira na starost i stručnu spremu, koje su na evidenciji Službe).

- Zapošljavanje članova porodice u kojoj ni jedan član porodice nije zaposlen niti ima penzionera (ciljna grupa su osobe-članova porodice gdje ni jedan član porodice nije zaposlen, bez obzira na starost i stručnu spremu, koje su na evidenciji Službe).
- Stručno osposobljavanje (ciljna grupa su osobe visoke stručne spreme (VSS), više stručne spreme (VŠS) i srednje stručne spreme (SSS), bez radnog iskustva u struci a koje ne pripadaju boračkoj populaciji, bez obzira na starost, koje su na evidenciji Službe).

U 2022. godini planira se realizacija novog Programa poticanja zapošljavanja u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Budžet TK.

Finansiranje: Budžet TK, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak.

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK u saradnji s Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak.

Rok realizacije: Nakon osiguranja finansijskih sredstava.

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK - Upravni odbor.

Nosilac aktivnosti: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak i Služba za zapošljavanje TK.

4.6 Analiza tržišta rada u Federaciji BiH

Federalni zavod za zapošljavanje će u 2022. godini u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i Projektom EU „Unapređenje istraživanja tržišta rada”, organizovati ispitivanje tržišta rada na uzorku poslodavaca registrovanih u Federaciji BiH, uz korištenje novih metodoloških rješenja i raspoložive baze podataka, čiji bi rezultati stvorili prepostavku za sagledavanje postojećeg stanja i projiciranje daljih strateških opredjeljenja u oblasti zapošljavanja, stručnog obrazovanja (procjena potreba za radnom snagom, procjena otpuštanja radnika, potrebe za kvalifikacijama, znanjima i vještinama na tržištu rada i dr.).

Za provođenje navedenog anketiranja koristile bi se dostupne baze podataka iz prethodnih ispitivanja tržišta rada kao i druge baze podataka relevantnih institucija vezane za strukturu poslodavaca.

Pored anketiranja odgovarajućeg uzorka poslodavaca, pretežno iz privatnog sektora, radi dobijanja adekvatnih kvantitativnih i kvalitativnih podataka sa tržišta rada, po potrebi koristit će se i drugi izvori podataka. Za provođenje istraživanja koristit će se baze iz prethodnih istraživanja, kao i baze drugih relevantnih institucija. Na osnovu dobijenih rezultata izraditi će se Izvještaj (Analiza) o istraživanju tržišta rada, o čemu će biti informisana stručna i šira javnost. Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje, radit će na izradi novog upitnika i aplikativnog rješenja za unos i obradu podataka iz anketiranja.

Služba je u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje u okviru redovnih aktivnosti u periodi od 09.12.2020 – 31.01.2021. godine provela aktivnosti ispitivanja tržišta rada na području Tuzlanskog kantona i to za ukupno 354 poslodavaca, kod kojih je broj zaposlenih veći od 5 radnika, a prema utvrđenom kriteriju od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje i Porezne uprave FBiH.

Rezultati analize ukupnih kretanja na tržištu rada mogu poslužiti, za usklađivanje obrazovnih politika sa potrebama poslodavaca, ali i kao smjernice za provođenje adekvatnih mjera aktivne politike zapošljavanja, te za poboljšanje ukupne saradnje javnih službi za zapošljavanje sa poslodavcima.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Organ koji donosi Program: Federalni zavod za zapošljavanje.

Nosilac aktivnosti: Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje u FBiH.

4.7 Monitoring i evaluacija

Federalni zavod za zapošljavanje je planirao u 2022. godini unaprijediti monitoring i evaluaciju mjera aktivne politike zapošljavanja.

Radi ocjene rezultata navedenih mjera i unapređenja njihove efikasnosti organizirat će se provođenje aktivnosti monitoringa i evaluacije uz primjenu odgovarajućih metodoloških rješenja, za najmanje dva programa/mjere aktivne politike zapošljavanja, a sve u cilju praćenja i ocjene efekata i učinkovitosti tih programa/mjera, uz saradnju, podršku i tehničku pomoć domaćih subjekata i međunarodnih institucija (Porezna uprava Federacije BiH, Svjetska banka i dr.).

Planiran je sistemski razvoj ovih aktivnosti te uspostava kvalitetnog sistema monitoringa i evaluacije u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje.

4.8 Sajam zapošljavanja

Sajam zapošljavanja, koji organizuju službe za zapošljavanje, daje se mogućnost nezaposlenim osobama da apliciraju na više radnih mjesta kod više poslodavaca na jednom mjestu, uz direktni kontakt nezaposlenih osoba i poslodavca, a poslodavcima da odaberu potrebne kadrove.

Ova aktivnost, takođe, daje mogućnost Službi da afirmiše projekte iz aktivne politike zapošljavanja te predstavi uspješne rezultate istih koji su realizirani na području djelovanja i rada Službe, a radi jačanja i promoviranja funkcije posredovanja u zapošljavanju i drugih usluga, te olakšavanja komunikacije između ključnih aktera na tržištu rada.

Organizacija sajma za zapošljavanje uvjetovana je situacijom uzrokovanom pandemijom COVID-19.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK.

Rok izrade: U toku 2022.godine.

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK i Federalni zavod za zapošljavanje.

4.9 Zajednički projekti sa drugim organizacijama i institucijama

Zajedničkim projektima s drugim organizacijama i institucijama, Federalni zavod za zapošljavanje i Služba za zapošljavanje će poticati zapošljavanje, obuku kao i specifične projekte, kao što su:

- sufinansiranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju,
- zapošljavanje asistenata i stručnih saradnika u nastavi na javnim univerzitetima,
- zapošljavanje osoba za potrebe ustanova iz oblasti socijalne zaštite,
- zapošljavanje i samozapošljavanje djece šehida i poginulih boraca.

Služba će, kroz udruživanje sredstava, nastaviti ostvarivati saradnju na projektima sa domaćim i međunarodnim institucijama i organizacijama, a koje svoje djelovanje fokusiraju na oblast zapošljavanja, poduzetništva, jačanja funkcija i institucionalnih kapaciteta javnih službi za zapošljavanje, stručnog osposobljavanja, cjeloživotnog učenja i obrazovanja odraslih.

II. PODSTICAJ U ZAPOŠLJAVANJU I RAZVOJ OBRTA I PODUZETNIŠTVA

U okviru programa i mjera aktivne politike zapošljavanja fokus će biti pružanje podrške u zapošljavanju radne snage kod poslodavaca, pružanje podrške u samozapošljavanju nezaposlenih osoba i razvoju poduzetništva, pružanju podrške nezaposlenim osobama kroz poboljšanje zapošljivosti. Smanjenje broja nezaposlenosti biti će realizovano kroz sljedeće aktivnosti:

- Služba će izradivati i implementirati projekte u zemlji i projekte iz EU fondova;
- Osobama koje žele pokrenuti vlastiti obrt Služba će davati stručna mišljenja kao i izradivati programe kriterija i javnih poziva iz obrta i poduzetništva;
- Služba će koordinisati aktivnosti koje se odnose na realizaciju projekata između općinskih biroa, Službe, lokalne zajednice, Federalnog zavoda za zapošljavanje, međunarodnih institucija, donatora i drugih zainteresovanih strana. Utvrditi će i resurse koji su potrebni za realizaciju projekata;
- Periodično će sačinjavati izvještaje o realizovanim aktivnostima;
- U komunikaciji sa poslodavcima i lokalnom zajednicom Služba će identifikovati koje su prepreke koje usporavaju ili otežavaju poslovne aktivnosti na Tuzlanskem kantonu, te će predlagati mјere za njihovo otklanjanje.

Nosilac aktivnosti: Koordinator za podsticaje u zapošljavanju i razvoj obrta i poduzetništva i Odjeljenje za koordinaciju rada biroa, pripremu i posredovanje u zapošljavanju.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

III. UNAPREĐENJE ODNOSA SA POSLODAVCIMA, LOKALNIM ZAJEDNICAM I DRUGIM INSTITUCIJAMA

U prethodnom radu JU Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, kada je u pitanju rad s poslodavcima, identificirani su problemi postojanja neadekvatnog socijalnog dijaloga u zapošljavanju, te problem neusklađenosti ponude i potražnje, kao problemi koje u budućnosti treba rješavati. Razvoj i unapređenje socijalnog dijaloga u zapošljavanju jedan je od ključnih prioriteta koji je identificiran i u mnogim strateškim dokumentima iz ove oblasti.

U okviru poslova unapređenja rada sa nezaposlenim osobama, poslodavcima, lokalnim zajednicama i drugim institucijama Služba je u prethodnom periodu kontinuirano radila na unapređenju procesa rada u cilju unapređenja usluga i saradnje sa partnerima na tržištu rada.

U 2022. godini planiran je nastavak aktivnosti poduzetih u toku 2021. godine, a koje se odnose na otvoreniji pristup tržištu rada po pitanju unapređenja lokalnog dijaloga između svih aktera na tržištu rada. Planirane aktivnosti u toku 2022. godine, imaju za cilj, inovativniji i kreativniji pristup pitanjima zapošljavanja, aktivnije učešće u izradi lokalnih strategija i akcija za razvoj i zapošljavanje, jače i aktivnije partnerstvo među lokalnim akterima na tržištu rada.

Nosilac aktivnosti: Koordinator za unapređenje rada sa nezaposlenim osobama poslodavcima, lokalnim zajednicama i drugim institucijama i Odjeljenje za koordinaciju rada biroa, pripremu i posredovanje u zapošljavanju.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

5 PROFESIONALNA ORIJENTACIJA

Tržište rada Tuzlanskog kantona karakteriše i nedovoljna konkurentnost mladih na tržištu rada, te posebno neusklađenost kadrova sa potrebama tržišta rada.

Obrazovni sistem i dalje, zahtijeva reformu, naročito u srednjem stručnom obrazovanju koje još uvijek nije efikasno povezano sa poslovnim sektorom i koje karakteriše neadekvatna praktična nastava i nedostatak primjene novih tehnologija, što bivšim učenicima kasnije otežava integraciju na tržištu rada.

Postoji vidljiva neusklađenost između ponude i potražnje na tržištu rada, što je rezultat neadekvatne koordinacije ekonomskog planiranja i obrazovnog sistema, nedostatka koordinacije između poslodavaca i obrazovnih institucija.

Problem dodatno otežava nedostatak veze između obrazovnog sistema i tržišta rada, ovo podrazumijeva da obrazovni sistem proizvodi kadrove sa zanimanjem koja nisu usklađena sa „Klasifikacijom zanimanja u FBiH“.

Neusklađenost politike obrazovanja i potreba na tržištu rada je strukturni problem koji se ne može riješiti „preko noći“, ali izmjenjujući informacije s obrazovnim institucijama i institucijama tržišta rada potrebno je raditi na unapređenju.

Od neprocjenjive važnosti je koordiniranje svih nadležnih institucija i subjekata sa ciljem smanjenje neusklađenosti između sistema obrazovanja i potreba tržišta rada.

U sistemu koji dobro funkcioniše, obrazovni sistem snadbjeva tržište rada potrebnim kadrovima, kadrove obučava i daje im ključne kvalifikacije, znanja i vještine koje su potrebne tržištu rada, uz minimalni trošak sistema obrazovanja. U protivnom sistem obrazovanje uzrokuje neracionalnosti u trošenju javnog novca bez očekivanih efekata. Iz tog razloga prilikom planiranja politika procesa obrazovanja potrebno je uzeti u obzir trendove tržišta rada, ali i fiskalnu i opštu makroekonomsku sliku zemlje, te mogućnosti i izglede za strana ulaganja u sektore ekonomije.

Iako svi neophodni elementi za uspostavu mehanizma za saradnju i razmjenu podataka postoje – strateški okvir politika, legislativni okvir, analize trendova i kretanja na tržištu rada, predviđanja budućih tokova, kao i mehanizam za provođenje politike na terenu nailazi na problem nekoordinacije.

U okviru poslova unapređenja rada sa nezaposlenim osobama, poslodavcima, lokalnim zajednicama i drugim institucijama, a u skladu sa Zakonom, Strateškim pravcima razvoja karijererne orijentacije u FBiH i smjernicama iz Doktrine rada javnih službi za zapošljavanje u FBiH, Služba će provoditi program profesionalne orijentacije prema smjernicama Federalnog zavoda za zapošljavanje. Priprema za rad uključuje profesionalnu/karijernu orijentaciju kroz profesionalno usmjeravanje i razvoj vještina upravljanja karijerom, obrazovanje za zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju. *Cilj ovih aktivnosti profesionalne orijentacije je jačanje kompetentnosti korisnika u donošenju produktivnih karijernih odluka i povećanje kompetentnosti u donošenju odluka u vezi izbora zanimanja.*

Služba je nadležna, između ostalog, i za profesionalnu orijentaciju nezaposlenih i drugih osoba pri izboru zanimanja, stručnu obuku nezaposlenih i prekvalifikaciju zaposlenih za čijim radom je prestala potreba, podsticanje otvaranja novih radnih mesta i poduzimanje drugih podsticajnih mjera.

Pored navedenih aktivnosti u 2022. godini, Služba će raditi i na unapređenju i razvoju kompetencija nezaposlenih osoba u vidu doobuke i prekvalifikacije, a u skladu sa potrebama tržišta rada.

Nosilac aktivnosti: Koordinator za unapređenje rada sa nezaposlenim osobama poslodavcima, lokalnim zajednicama i drugim institucijama i Odjeljenje za koordinaciju rada biroa, pripremu i posredovanje u zapošljavanju.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

IV. SOCIJALNA I MATERIJALNA SIGURNOST NEZaposlenih

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba¹⁹ uređen je sistem osiguranja za slučaj nezaposlenosti, odnosno materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba.

Programski ciljevi Službe, u obezbjeđivanju materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u 2022. godini prioritetno su usmjereni na:

1. obezbjeđivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba po osnovu ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa zakonom, i to:
 - a) pravo na novčanu naknadu,
 - b) utvrđivanje prava na penzijsko invalidsko osiguranje,
 - c) rješavanje zahtjeva poslodavaca za izdavanje radnih dozvola za strane državljanje, uz prethodno odobrenje Federalnog Zavoda za zapošljavanje,
2. zakonito i blagovremeno postupanje Službe, kao prvostepenog organa, u predmetima ostvarivanja prava nezaposlenih osoba tokom nezaposlenosti,
3. osavremenjivanje rada na poslovima ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti kroz pristup Jedinstvenom informacionom sistemu (JIS).

Postavljeni ciljevi, u dijelu ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti će se realizovati, na sljedeće načine:

- rješavanje po zahtjevima za ostvarivanje prava iz osiguranja u prvostepenom upravnom postupku,
- rješavanje po žalbama nezaposlenih osoba,
- rješavanje po vanrednim pravnim lijekovim, pokretanje i vođenje postupka vraćanja primljenih iznosa novčane naknade na koju nezaposlena osoba nije imala pravo,
- sprovodenje međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju,
- izvršavanje poslova u vezi ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog i zdravstvenog osiguranja,
- blagovremeno pružanje traženih informacija nezaposlenim osobama i drugim organima,
- priprema Programa mjera za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije preduzeća ostali ili ostaju bez posla,
- vođenje potrebnih evidencija,
- praćenje i analiza stanja u ostvarivanju prava nezaposlenih osoba iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, priprema i podnošenje izvještaja o radu na rješavanju upravnih predmeta.

Služba će i u 2022. godini nastaviti efikasno sprovoditi i primjenjivati sporazume o socijalnom osiguranju u postupcima rješavanja po zahtjevima nezaposlenih osoba, kojima je radni odnos prestao u skladu sa zakonom, a koje imaju staž osiguranja u drugoj državi sa kojom Bosna i Hercegovina ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju, kao i dostavljanju potrebnih podataka na zahtjev druge zemlje ugovornice.

¹⁹ "Službene novine Federacije BiH", broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

Program rada JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla za period 2022. godine

Realizacija postavljenih ciljeva u 2022. godini, trebala bi rezultirati efikasnim i zakonitim rješavanjem po svim zahtjevima nezaposlenih osoba u postupcima ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, povećanim procentom donijetih odluka u zakonom predviđenom roku, blagovremenim pružanjem traženih informacija, kao i uspješnom implementacijom Jedinstvenog informacionog sistema (JIS).

Za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, Služba će u 2022. godini nastaviti redovnu uplatu doprinosa Zavodu zdravstvenog osiguranja po stopi utvrđenoj Odlukom Skupštine TK.

Cijeneći da se zahtjevi nezaposlenih osoba za osiguranje penzijskog i invalidskog osiguranja, zbog neizdavanja uvjerenja o ukupnom penzijskom stažu od Kantonalne administrativne službe PiO Tuzla, ne mogu riješiti u propisanim rokovima, Služba će i u 2022. godini nastaviti aktivnosti, kako samostalno, tako i u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje Sarajevo, da se navedeni problem prevaziđe.

Pravni osnov: Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba²⁰; Zakon o upravnom postupku Federacije BiH²¹.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

²⁰ „Službene novine Federacije BiH”, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

²¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 02/98 i 48/99.

V. PRUŽANJE PODRŠKE FUNKCIONISANJU OSNOVNE DJELATNOSTI SLUŽBE

6 OPŠTI I PRAVNI POSLOVI

6.1 Normativno pravni poslovi

Služba će kontinuirano raditi na aktivnostima analize i usaglašavanja normativnih akata sa novim zakonskim propisima, u okviru propisane nadležnosti. Cilj ovih aktivnosti je unapređenje normativnog okvira za obavljanje poslova iz nadležnosti Službe.

Po ukazanoj potrebi pristupit će usklađivanju provedbenih propisa sa potrebama Službe i važećim zakonima iz nadležne oblasti, te će se pridržavati uputa Interne revizije, u pogledu dostavljenih izvještaja i usvojenih planova, a koja će za rezultat imati unapređenje normativnog okvira za obavljanje poslova iz nadležnosti Službe.

Pored navedenog u 2022. godini, normativne aktivnosti Službe će se fokusirati na praćenje i primjenu i drugih važećih propisa iz nadležnosti Službe normativne aktivnosti Službe će se fokusirati na praćenje i primjenu i drugih važećih propisa iz nadležnosti Sektora i u skladu sa naloženim od strane direktora i Upravnog odbora, poduzimati odgovarajuće aktivnosti.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

6.2 Zastupanje

Tokom 2022. godine Sektor za pravne i opće poslove, po nalogu direktora ili Upravnog odbora, obavljati će poslove zastupanja interesa Službe u postupcima, pred nadležnim organima, osnivačem, drugim institucijama i sudovima, kao i poslovi pripreme prijedloga akata o pokretanju sudskega postupka naplate potraživanja, pokretanja i vođenje postupka naplate potraživanja.

Način i dinamika realizacije obavljat će se kroz:

- poslove izrade akata u cilju pokretanja postupaka pred nadležnim sudovima, organima lokalne samouprave i drugim državnim organima u cilju rješavanja pitanja od značaja za funkcioniranje Službe,
- poslove zastupanja Službe pred nadležnim sudovima po tužbama korisnika novčane naknade i korisnika po različitim osnovama.

Nastaviti će započete aktivnosti pred sudovima i drugim nadležnim organima, u suradnji sa osobama određenim od strane Službe, u cilju rješavanja imovinsko-pravnih poslova.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

6.3 Pravni poslovi

Po ukazanoj potrebi Služba će tokom 2022. godine aktivno raditi na:

- Rješavanju, pravnih i drugih pitanja sa osnivačem, nadležnim ministarstvima i drugim organima;
- Obavljati poslove vezane za upis u sudski registar i druge registre;
- Pripremati i izrađivati informacije, izvještaje i planove rada u okviru Sektora;
- Pribavljati mišljenja i uputstava od drugih institucija, kao osnovu za izradu stručnih mišljenja, uputstava i prijedloga rješenja, odluka i drugih akata;
- Voditi upravni postupak po dostavljenim zahtjevima u okviru propisane nadležnosti.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

6.4 Opšti poslovi

U okviru rada Služba će i u 2022.godini:

- provoditi postupke u cilju zaštite na radu, kao i protivpožarne zaštite, a koje se odnose na održavanje i nabavku protivpožarnih aparata i mjere, podcrtane u nalogu nadležnog inspektora,
- provoditi postupke u cilju efikasnog i ekspeditivnog održavanja higijene u objektima Službe,
- provoditi poslove redovnog i kvalitetnog održavanja motornih vozila, po nalogu direktora Službe, a od strane za to ovlaštenih radnika, uz koordinaciju sa Sektorom za računovodstvo i finansije,
- pratiti narudžbe, prijem, skladištenje, izdavanje, vođenje evidencija i izrada izvještaja vezano za kancelarijski i drugi material koji nabavlja Služba,
- nastaviti sa dodatnim aktivnostima, u cilju unapređenja radne sredine, kako u sjedištu Službe, tako i u općinskim/gradskim biroima.

Zbog situacije uzrokovane pandemijom koronavirusa COVID – 19, a na osnovu preporuka i usvojenih naredbi kriznih štabova, po uputama i nalozima direktora i upravnog odbora Službe, prilagoditi način rada, funkciranja i provođenja mjera, a koje će u potpunosti podrazumijevati nesmetano ostvarivanje prava stranaka u određenim postupcima, uz obvezno poštovanje svih zakonom i drugim aktima propisanih rokova.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

6.5 Pisarnica i arhiva

U okviru rada kroz pisarnicu i arhivu Služba će i u 2022.godini:

- provoditi kontinuirano aktivnosti u evidenciji i kretanju dokumentacije, kroz pisarnicu, te zavođenje i dostavljanje dokumentacije u Službi, uz dosljednu primjenu propisa o kancelarijskom poslovanju,

- provoditi prijem, otvaranje, pregledanje i raspoređivanje poštu, uz ovlaštenje direktora Službe, evidentiranje predmeta, dostavljanje predmeta i akta u rad po organizacionim jedinicima, razvođenje i arhiviranje predmeta,
- preuzimanje arhivske građe, prethodno pripremljene od strane organizacionih jedinica po pravilima arhivskog i kancelarijskog poslovanja, u prostorije depoa arhive i sređivanje iste,
- u suradnji sa nadležnim Arhivom TK vršiti izlučivanje bezvrijednog registraturnog materijala kome je istekao rok čuvanja,
- provoditi aktivnosti vezane za izradu, stavljanje van upotrebe i uništavanje pečata i štambilja u Službi,
- obavljati druge arhivske poslove u suradnji sa nadležnim Arhivom TK, a u cilju provođenja zakonskih obaveza Službe.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

6.6 Javne nabavke

Nakon izrade i donošenja Plana javnih nabavki za 2022. godinu , a po uputama od strane direktora, uz prethodno pokrenut zahtjev od strane Sektora za računovodstvo i finansije i uz kontinuiranu suradnju sa svim organizacionim jedinicama, raditi na sprovođenju postupaka javnih nabavki, poštujući odredbe Zakona o javnim nabavkama i provedbenih propisa iz oblasti javnih nabavki²² kao i drugih važećih propisa iz navedene oblasti.

Pripremat će i izrađivati akta za pokretanje postupka javne nabavke (odлуka o pokretanju postupka, rješenja o imenovanju komisija, izjava predsjednika i članova komisija, poziva za dostavljanje ponuda, tenderske dokumentacije, izmjena i dopuna tenderske dokumentacije, odgovora na pitanja ponuđača), u skladu sa važećim propisima i naloženom od strane direktora Službe.

Vršit će sprovođenje postupka otvaranja ponuda, stručne ocjene ponuda, sačinjavanje zapisnika, izvještaja komisija, odluka o dodjeli ugovora/odлуka o obustavi postupka, pripremati i sačinjavati ugovore.

Postupake javnih nabavki provoditi uz potpuno poštivanje principa javnih nabavki, a nakon donošenja odluke o sprovođenju postupka i u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima, uz ostvarivanje što višeg stupnja konkurentnosti, ekspeditivnosti, javnosti i transparentnosti, kao osnovnim postulatima postupaka. Efikasno će provoditi planirane postupaka javnih nabavke po posebnim odlukama direktora Službe.

Izrađivati i dostavljati izvještaje o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i sprovedenim postupcima javnih nabavki, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

²² "Službene glasnik BiH", broj: 39/14 i 47/14

Objavljivati svu dokumentaciju na web portalu Službe www.szztk.ba i portalu Agencije za javne nabavke www.javnennabavke.gov.ba, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove i Sektor za finansije i računovodstvo.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

6.7 Upravljanje imovinom

Služba raspolaže sa poslovnim prostorima u trinaest općina TK namijenjenih za rad biroa za zapošljavanje i rad same Kantonalne službe za zapošljavanje.

Služba je u toku prethodnih godina poduzela niz aktivnosti, na proširenju i unapređenju kvaliteta i funkcionalnosti postojećih poslovnih prostora, putem izgradnje, renoviranja, adaptacij, i sanacije, u cilju stvaranja povoljnijih uslova za rad zaposlenih, kao i uslova korisnika usluga, a u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima.

Služba je uspjela većinu općinskih biroa renovirati, proširiti i/ili otvoriti nove rekonstruirane biroe, ulaganjem vlastitih sredstava i/ili uz pomoć donatora, a sve u cilju unapređenja kvaliteta usluga i uslova rada te sticanja poslovnog prostora koji bi bio vlasništvo Službe, putem kupovine ili izgradnje, pod ekonomsko opravdanim uslovima.

Nakon izrade i donošenja Plana nabavki za 2022. godinu, prioritetan zadatak Službe je je okončanje započete rekonstrukcije i/ili adaptacije prostora u birou Gradačac i sanacije vanjske fasade na centralnoj zgradi Službe.

U cilju očuvanja i raspolaganja imovinom u posjedu ili vlasništvu Službe, a po nalogu direktora Službe ili Upravnog odbora, provesti će se procedura iznajmljivanja imovine koju Služba ne koristi.

Služba će tokom 2022. godine nastaviti sa započetim aktivnostima pred sudovima i drugim nadležnim organima, u saradnji sa osobama određenim od strane Službe, u cilju rješavanja imovinsko-pravnih poslova kako bi se okončale aktivnosti uknjižbe prava vlasništva i posjeda nekretnina, u skladu sa Zakona o stvarnim pravima F BiH²³.

Za potrebe Službe, u cilju adekvatnog i pravovremenog izvršavanja poslova i zadatka tokom 2022. godine planirano je unapređenje informacionog sistema kroz nadogradnju platforme za upravljanje digitalnim dokumentima i poslovnim procesima – Document Management system.

Document Management system - elektronsko kancelarijsko poslovanje i upravljanje dokumentima i formiranje elektronske arhive (praćenje postupaka preuzimanja, skladištenja i čuvanja, skeniranja i učitavanja skenirane dokumentacije u DMS).

Očekivani rezultati elektronskog kancerarijskog poslovanja ogledaju se kroz brže kretanje predmeta i dokumentacije, bržu i lakšu pretragu aktivnih predmeta i arhivirane dokumentacije, uštedu arhivskog prostora, smanjenju obima i troškova kopiranja, arhiviranja i čuvanja dokumentacije, te efikasnija zaštita od uništenja dokumenta. Document Management system omogućiće krajnjim korisnicima, da u svakom trenutku mogu provjeriti dokle se je došlo u rješavanju njihovih predmeta, a time će se smanjiti nepotrebna gužva i redovi pred biroima.

²³ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13 i 100/13.

7 JAČANJE KAPACITETA I STRUČNO USAVRŠAVANJE LJUDSKIH RESURSA

Služba će i u 2022. godini raditi na razvijanju ljudskih resursa, stručnom usavršavanju radnika kao osnovnog resursa za kvalitetan i uspješan rad, te će sa posebnim planom utvrditi teme, dinamiku i termine edukacije radnika, kao i eventualne projekte i partnere sa kojima će izvoditi određene edukacije, a sve u cilju što kvalitetnijeg i organizaciono potpunijeg njenog djelovanja.

Služba će u 2022. godini izvršiti analizu raspoloživog kapaciteta ljudskih resursa, detaljnu analizu potreba za obukama, te izvršiti strateško planiranje i praćenje realizacije postavljenih ciljeva.

Edukacije koje su planirane za 2022. godinu u okviru samostalnih aktivnosti, te međunarodnih projekata i saradnje, odnosit će se na sljedeće oblasti:

- obuka u oblasti informacijskih tehnologija, s posebnim fokusom na implementaciju novog jedinstvenog sistema (JIS),
- obuka iz oblasti finansija i računovodstva,
- obuka iz oblasti pravne regulative – zakonski okvir,
- obuka iz oblasti analize – ispitivanja kretanja na tržištu rada,
- obuka iz oblasti poslovno – socijalnih vještina u radnom okruženju,
- obuka iz oblasti rada sa nezaposlenim obavezama,
- obuka za izradu individualnog plana zapošljavanja,
- obuka za rad s poslodavcima,
- obuka iz oblasti radnog prava i upravljanja ljudskim resursima,
- unapređenje sistema upravljanja učincima, ljudskim resursima i kadrovskim poslovima,
- obuka iz oblasti monitoringa i evaluacije mjera aktivne politike zapošljavanja,
- obuka iz oblasti primjene savremenih standarda u unapređenju rada.

Cilj planiranih obuka prvenstveno je postavljanje temelja većoj profesionalizaciji funkcije radnika Službe, kako bi se povećala kvaliteta pruženih usluga prema nezaposlenim osobama, poslodavcima i ostalim partnerima na tržištu rada.

Jedan dio obuka izvodiće se u okviru međuinstitucionalne saradnje sa stranim partnerskim institucijama i organizacijama, dok će se drugi dio obuke vršiti u saradnji sa FZZZ i drugim kantonalnim službama u vidu radno – edukativnih sastanaka, a sve u cilju osposobljavanja i stručnog usavršavanja radnika Službe. S ciljem efikasnijeg i efektivnijeg odvijanja procesa rada, a radi obuhvata većeg broja radnika i racionalizacije, obaveza je radnika koji učestvuju u procesu određene obuke da stečena znanja prenose drugim radnicima.

Služba će u okviru svojih nadležnosti u 2022. godini vršiti prijem novih radnika u skladu sa Zakonom o radu i aktima Službe, prema ukazanim potrebama.

Nosilac aktivnosti: Sektor za pravne i opće poslove, Menadžer za ljudske resurse, Služba.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

8 RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA I PROCEDURA JAVNE INTERNE FINANSIJSKE KONTROLE

Sistem javnih internih finansijskih kontrola (PIFC)²⁴ u javnom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine trenutno se razvija u skladu sa Strategijom razvoja javnih internih finansijskih kontrola u Federaciji 2021-2027. sa pripadajućim akcionim planom.

Uspostava i razvoj PIFC sistema podrazumijeva dvije oblasti i to:

- *uspostavu i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i*
- *uspostavu i razvoj sistema funkcionalno nezavisne interne revizije.*

Temeljni zakonodavni okvir za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole je definisan u Zakonu o budžetima Federacije BiH, Zakonu o trezoru Federacije BiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli²⁵, te u pripadajućoj podzakonskoj regulativi²⁶.

Služba već posjeduje određen nivo finansijske kontrole koja se sprovodi unutar subjekata javnog sektora u skladu sa zakonskim odredbama koje regulišu obavezu i mehanizme finansijskog upravljanja i kontrole.

Cilj finansijskog upravljanja i kontrole je da se osigura usaglašenost rada i poslovanja sa važećom regulativom, pomogne da se osigura razumno uvjeravanje da se javna sredstva troše na odgovarajući način, promovira princip „vrijednost za novac“, kao i visoki standardi upravljanja resursima i odgovorno ponašanje, odnosno da se osigura stvarna odgovornost i dobri sistemi internih kontrola u Službi.

Služba je tokom 2021. godine završila aktivnosti na usklajivanja internih akata sa novim Pravilnikom o radu JU Službe za zapošljavanje TK²⁷.

Služba je imenovala Tim za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole koji će raditi na uspostavi, provođenju i razvoju finansijskog upravljanja i kontrole, u saradnji sa Koordinatorom FUK-a, u svim organizacionim jedinicama. Tim za implementaciju sistema FUK-a u sastavu ima sve Rukovodioce Sektora i Koordinatorku za FUK. Služba će donijeti Plan aktivnosti za implementaciju i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u Službi za naredni period, sa rokovima i imenovanim osobama koje će biti odgovorne za provođenje pojedinih aktivnosti.

Također, Služba će preispitati postojeće knjige procesa i usaglasiti ih na način poboljšanja njihove efikasnosti, pripremiti i organizovati brainstorming sesije za utvrđivanje mjera na sprječavanju rizika, te utvrditi mehanizme preispitivanja i kontinuiranog usklajivanje sa principima dobrog finansijskog upravljanja i kontrole.

U skladu sa preporukama finansijske revizije, direktor Službe i Radna grupa za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u saradnji sa Koordinatorom FUK-a, u zadnjem

²⁴ PIFC - eng. Public Internal Financial Control.

²⁵ "Službene novine Federacije BiH", broj: 38/16.

²⁶ Standardi interne kontrole u javnom sektoru u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/16) i Pravilnika o FUK („Službene novine Federacije BiH“, broj: 06/17).

²⁷ Pravilnik o radu JU Služba za zapošljavanje TK broj:01-04-1-184/S-1/20-3 od 13.03.2020. godine.

kvartalu 2021. godini intenzivirao je aktivnosti na provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u Službi.

Također, pored imenovanja radne grupe osigurana je snažnija podršku rukovodstva osobama imenovanim za FUK te utvrđena obaveza izvještavanja najvišeg rukovodstva od strane osoba kojima su dodijeljena ovlaštenja za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Služba će u narednom periodu za sve procese u kojima se odvijaju kontrolne aktivnosti izvršiti aktualizaciju pisanih uputstava i procedura, kojima se jasno utvrđuju načini izvršavanja procesa i odgovornosti svih zaposlenih, sa važećim Pravilniko o radu i upravljati rizicima s ciljem smanjenja rizika, a sve u svrhu stvaranja sigurnosti da se sredstva Službe namjenski troše i da se njima postiže vrijednost uloženog.

Ključni poslovi procesi trebaju biti uređeni internim procedurama kojima se jasno uređuju pravila postupanja, definišu učesnici, njihova ovlaštenja i odgovornosti, kontrolni postupci, propisani formulari, obrasci i druga slična pitanja koja je potrebno regulisati. Biće uspostavljen obim kontrola proporcionalan identifikovanim rizicima, uticaju privremenog ili trajnog gubitka sredstava ili neovlaštenog korištenja ili otuđenja.

Imajući u vidu činjenicu da se efikasno upravljanje i kontrola zasniva na adekvatnim mjerama i pristupu rizicima poseban akcent u 2022. godini biće stavljena na procjenu i preduzimanje preventivnih radnju i na predupređivanju nastanka rizika pri obavljanju djelatnosti Službe. U tom smislu kontinuirano će se povezivati i uskladjavati ciljevi iz srednjoročnih planova Službe sa ciljevima iz godišnjih planova rada svih organizacionih dijelova.

S obzirom da su određene aktivnosti već sprovedene, prioritet Službe u narednom periodu biće na *upravljanju rizicima* kao dijelu sistema internih finansijskih kontrola.

U cilju uspješnog *upravljanja rizicima* Služba će u narednom periodu:

- imenovati osobu koja će biti odgovorna za koordinaciju aktivnosti u uspostavi procesa upravljanja rizicima (Koordinatora za upravljanje rizicima), stavljanjem u opis posla nekog radnog mjesta u novom Pravilniku o radu Službe,
- delegirati osobe za koordinaciju aktivnosti u procesu upravljanja rizicima u pojedinim Odjeljenjima Službe,
- vršiti godišnju identifikaciju rizika i procjenu vjerovatnoće nastanka i uticaja rizika,
- uspostaviti sistem dokumentovanja podataka o rizicima i ažuriranja podataka u Registru rizika (tromjesečno),
- uspostaviti sistem redovnog izvještavanja o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, kroz procese stalnog praćenja i procjene sistema. (mjesečno)

Služba će i u narednom periodu veliku pažnju posvetiti implementaciji sistema finansijskog upravljanja i kontrole, imajući u vidu činjenicu da ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima, je značajno radi osiguranja usklađenosti sa zakonodavstvom, te transparentnosti kako bi se obezbjedila kontrola trošenja sredstava na odgovarajući način i da ostvaruju vrijednost za novac.

U narednom periodu Služba će uložiti dodatne napore da se principi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine ugrade u sve aktivnosti

i procese u Službi u cilju poticanja promjene kulture upravljanja i traženja ekonomičnosti, efikasnosti i učinkovitosti svake aktivnosti Službe, istovremeno održavajući apsolutni nivo usklađenosti sa zakonom.

Ciljne grupe: Sve organizacione jedinice Službe.

Nosilac aktivnosti: Stručni saradnik za finansije, upravljanje i kontrolu, Tim za implementaciju FUK-a i Služba.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

9 FUNKCIJA INTERNE REVIZIJA

Interne revizija dio je sistema internih finansijskih kontrola koji se u javnom sektoru u Federaciji BiH razvija u skladu sa standardima i dobrom praksom zemalja Evropske unije.

Internu reviziju u Službi obavlja Jedinica interne revizije, koja je uspostavljena u skladu sa zakonskim propisima i odredbama Pravilnika o radu Javne ustanove Služba za zapošljavanje TK, Tuzla, a koja je bazirana je na decentralizovanom modelu s jasno definisanim nadležnostima u pogledu vršenja funkcije interne revizije u Službi.

Jedinicu interne revizije Službe čini rukovodilac i jedan interni revizor, uspostavljena je na najvišem organizacionom nivou, te je organizaciono i funkcionalno direktno odgovorna direktoru Službe.

Provođenjem revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH (u daljem tekstu: Zakon o internoj reviziji) i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH, Jedinica interne revizije Službe osigurava ocjenu sistema internih kontrola kroz formulisanje nalaza, stručnog revizorskog mišljenja i preporuka, čime doprinosi pouzdanom izvještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i racionalnom upravljanju prihodima, troškovima i imovinom Službe.

Glavna funkcija Jedinice interne revizije Službe jeste da provodi internu reviziju organizacionih dijelova, programa, aktivnosti i procesa u Službi. Na taj način će se doprinijeti pouzdanom izvještavanju o korištenju sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Službi.

Zakonom o internoj reviziji utvrđeno je da će se aktivnosti interne revizije provoditi kroz procese interne revizije, između ostalog, kroz godišnje planiranje revizije, te da rukovodilac interne revizije ima obavezu da pripremi godišnji plan interne revizije na osnovu usvojenog strateškog plana i ocjene rizika te, nakon njegovog odobravanja od rukovodioca organizacije, osigurava njegovu adekvatnu implementaciju i nadzor nad njegovim izvršavanjem.

Jedan od preduslova za kvalitetno i efektivno vršenje funkcije interne revizije jeste i saradnja s rukovodstvom Službe. Za internu reviziju je važno da rukovodstvo Službe, kao korisnik usluga, prepozna efekte rada interne revizije. Zrelost i efikasnost rada interne revizije zavisi i od ostvarenog stepena upravljačke odgovornosti i razumijevanja za doprinos koji interna revizija može da u osiguravanju usklađenosti i zakonitosti, te postizanju fiskalne discipline i ostvarenju ciljeva Službe. Veoma je važno intenzivno razvijati saradnju između rukovodstva i interne revizije i tokom 2022. godine s ciljem da strateški i godišnji planovi rada interne revizije odražavaju prioritete Službe, kao i da se podigne stepen implementacije revizorskih preporuka.

U cilju bolje saradnje i koordinacije Službe i Jedinice interne revizije potpisana je Povelja interne revizije. U skladu sa principima interne revizije i poštivanja potpisane Povelje kontinuirano će se raditi na podizanju svijesti menadžmenta o značaju interne revizije i podizanju kvaliteta usluga interne revizije, a u namjeri da interna revizija doprinese stvaranju dodatne vrijednosti i unapređenju poslovanja Službe, te ulagati dodatne napore na razumijevanju uloge interne revizije u funkcionisanju Službe, kao i na unapređivanju saradnje interne revizije i menadžmenta Službe. Ciljevi, prioriteti i predmet aktivnosti interne revizije su dosljedni ciljevima i planovima Službe.

Jedinica interne revizije izrađuje Godišnji plan interne revizije za sljedeću kalendarsku godinu kojim će definisati predmet, obim, ciljeve, raspored i potrebne resurse za realizaciju svakog zadatka revizije (pojedinačnih revizija).

Godišnji plan interne revizije za 2022. godinu zasniva se na zakonskim obavezama i nadležnostima, kao i raspoloživim ljudskim i materijalnim resursima. Isti sadrži aktivnosti i rokove za ispunjenje ciljeva. Plan revizija je sačinjen u skladu sa brojem i kapacitetima trenutno raspoloživog revizorskog kadra. Kao i kod svakog plana, zbog novonastalih okolnosti i utvrđenih prioriteta, moguće su tokom tekuće godine izmjene.

Glavne kontinuirane aktivnosti Jedinice interne revizije Službe biće usmjerene na:

- Smanjenje rizika u poslovanju Službe na najmanju moguću mjeru, kroz donošenje zaključaka o adekvatnosti i efikasnosti internih kontrola i davanje preporuka za njihovo poboljšanje.
- Praćenje i sagledavanje stepena izvršenja preporuka interne revizije.

Jedinica za internu reviziju Službe provodi godišnji plan realizacijom planiranih aktivnosti poštujući pri tome ciljeve i aktivnosti Službe.

Aktivnosti:

1. Izvještavanje o obavljenim revizijama i provedenim aktivnostima interne revizije za prethodnu godinu.

Indikator aktivnosti: Izvještaj o obavljenim revizijama i aktivnostima interne revizije, davanje Mišljenja interne revizije o sistemu internih kontrola vezano uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti.

Rok: Početak godine.

2. Obavljanje interne revizije u skladu s odobrenim planovima i po nalogu direktora ili uslijed promjenjenih okolnosti (ad hoc revizije).

Indikator aktivnosti: Konačni revizorski izvještaj Jedinice za internu reviziju.

Rok: Tokom godine.

3. Kontinuirano provođenje preporuka sadržanim u Izvještajima Jedinice interne revizije i uspostavljanje baze podataka o preporukama.

Indikator aktivnosti: Revizorski izvještaj Jedinice za internu reviziju o praćenju preporuka.

Rok: Tokom godine.

4. Izrada Strateškog plana interne revizije za sljedeće trogodišnje razdoblje i Godišnjeg plana interne revizije za sljedeću godinu.

Indikator aktivnosti: Strateški plana interne revizije i Godišnji plana interne revizije.

Rok: Kraj godine.

5. Izrada Izvještaja za Centralnu harmonizacijsku jedinicu Federalnog ministarstva finansija o revizijama iz 2022. godine.

Indikator aktivnosti: Godišnji izvještaj Jedinice interne revizije Službe za 2022. godinu

Rok: Kraj godine.

Pravni osnov: Zakon o internoj reviziji javnog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine²⁸; Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine²⁹, Pravilnik o internoj reviziji JU "Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona Tuzla" broj: 01/1-1-S-38/3-17 od 18.04.2017. godine i broj: 01-04-1-184/S-12-4/20 od 04.11.2020. godine, Povelja interne revizije broj: 08-11-6-835/21 od 21.09.2021. godine, Metodologija rada interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine³⁰, Etički kodeks/Kodeks profesionalne etike za interne revizore u Federaciji Bosne i Hercegovine³¹, Standardi za profesionalnu praksu interne revizije sa pojašnjenjima³², Priručnik za procjenu rizika i planiranje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine³³.

Ciljne grupe: Sve organizacione jedinice Službe;

Nosilac aktivnosti: Jedinica interne revizije Službe

Jedinica interne revizije Službe kontinuirano prati i uskladjuje svoj rad sa trendovima razvoja interne revizije. Shodno tome u Godišnjem planu interne revizije za 2022. godinu, biti će obuhvaćeno i sudjelovanje na dodatnim edukacijama, seminarima, radionicama iz područja interne revizije, ali i ostalih područja potrebnih za kvalitetnije obavljanje poslova i zadataka revizora.

Ograničenja u radu internih revizora u novonastalim okolnostima uzrokovanim pandemijom, predstavlja uglavnom nedostupnost revidiranih subjekata uslijed rada od kuće, nedostupnost dokumentacije i nedovoljna tehnička opremljenost i pripremljenost jedinice za rad na daljinu.

Kada zbog novonastale situacije vezane uz epidemiju COVID-19 virusa interna revizija ne može ostvariti svoj revizijski plan kako je namjeravala, rukovodilac Jedinice interne revizije će provesti ponovnu procjenu rizika koja se odnosi na njihov revizijski univerzum. Godišnji plan revizije po potrebi će se ažurirati s obzirom na trenutačnu situaciju i imajući na umu zahtjeve koji se odnose na standarde interne revizije. To je dobra praksa i u potpunosti je u skladu s međunarodnim standardima.

²⁸ „Službene novine FBiH“, broj 47/08 i 101/16

²⁹ „Službene novine FBiH“, broj: 38/16

³⁰ „Službene novine FBiH“, br. 13/12, 93/13 i 93/15

³¹ „Službene novine FBiH“, broj: 93/13

³² „Službene novine FBiH“, broj: 93/13

³³ „Službene novine FBiH“ broj 106/14

10 BORBA PROTIV KORUPCIJE

Služba je u prethodnom periodu ispunila obaveze izrade antikorupcijskih dokumenata i iste uskladila sa Općom metodologijom i Smjernicama za izradu i provođenje planova integriteta u institucijama BiH kreiranim i objavljenim od strane Agencije za prevenciju korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije (APIK), za što je dobila i pozitivno Mišljene Agencije broj: 05-07-4-314-2/19 (Vr.I.) od 20.08.2019. godine.

Strateški plan za borbu protiv korupcije 2017. – 2019. JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla i Akcioni plan za borbu protiv korupcije 2017. – 2019. JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla, kao i Plan integriteta JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla su prestali da važe krajem 2019. godine, kao i važeća Kantonalna Strategija.

Tim za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona, obavljajući aktivnosti iz svoje nadležnosti u 2020. godini, sačinio je prijedlog Strategije za borbu protiv korupcije 2021. – 2024. godine, kao i prateći Akcioni plan za njeno provođenje, koji su usvojeni od strane Vlade Tuzlanskog kantona. Strategija je zasnovana na izvještajima o provođenju prethodnog strateškog okvira za borbu protiv korupcije, različitih anketa i naučenih lekcija iz prethodnih antikorupcijskih politika u Kantonu.

Skupština Tuzlanskog kantona je na sjednici održanoj 23.6.2021. godine donijela Odluku o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona 2021 – 2024. kojom je usvojila navedenu Strategiju te zadužila sve organe uprave i druge institucije Tuzlanskog kantona da urade svoje Akcione planove borbe protiv korupcije i iste usklade sa novousvojenom strategijom.

S tim u vezi, obavljajući aktivnosti iz svoje nadležnosti, JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona Tuzla izradila je Strategiju za borbu protiv korupcije 2021 – 2024. i prateći Akcioni plan za njeno provođenje, kao svoje opredjeljenje u prevenciji korupcije u ustanovi. Strategijom borbe protiv korupcije JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona Tuzla 2021 – 2024. (u daljem tekstu: Strategija) definišu se mјere i aktivnosti kojima se prepoznaju, smanjuju, uklanjaju i spriječavaju mogućnosti nastanka i razvoja korupcije u JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona Tuzla (u daljem tekstu: Služba).

Cilj Strategije je ustanoviti prioritete na planu prevencije korupcije i borbe protiv korupcije, principe i mehanizme zajedničkog djelovanja svih institucija BiH kao i svih dijelova društva na tom planu, te stvoriti, odnosno unaprijediti pretpostavke za smanjenje stvarne korupcije i percipiranog nivoa korupcije, te afirmirati pozitivne društvene vrijednosti poput zakonitosti, integriteta, odgovornosti i transparentnosti.

U toku 2022. godine Služba će izraditi Plani integriteta i izvršiti analizu i usklađivanje internih akata u oblasti borbe protiv korupcije i srodnih oblasti, te kontinuirano raditi na povećanju transparentnosti rada, kao i jačanju i razvijanju kapaciteta u primjeni mјera u borbi protiv korupcije.

U skladu sa Strategijom i Akcionim planom za provođenje Startegije, Služba će redovno podnosići izvještaje Timu za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona o poduzetim aktivnostima i mjerama u borbi protiv korupcije.

Postupajući u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima Služba će u toku 2022. godine kontinuirano raditi na razvijanju, promoviranju i provođenju antikorupcijskih aktivnosti u Službi. Uključivanjem građana, korisnika usluga, te podizanjem svijesti kod radnika o važnosti prepoznavanja i prijavljivanja koruptivnih aktivnosti, Služba će kontinuirano raditi na podsticanju moralne osude i neprihvatljivosti korupcije.

Ciljne grupe: Sve organizacione jedinice Službe.

Nosilac aktivnosti: Služba.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

10.1 Uloga interne revizije na prevenciji korupcije

Predmet iskorištavanja u korupciji su, gotovo uvijek, neposredno ili posredno sredstva iz budžeta ili javna imovina na različitim nivoima vlasti, kao i sredstva fondova, javnih ustanova i javnih preduzeća.

Do korupcije može doći kako kod raspodjele rashoda, tako i u prikupljanju javnih prihoda. U tom pogledu, ključna pretpostavka borbe protiv korupcije jeste osigurati da ne bude povlaštenih privrednih subjekata ili građana kod davanja subvencija i drugih oblika državne pomoći i u postupcima javnih nabava. Da bi se ovi problemi riješili, ključne mjere su one koje će osigurati transparentnost svih podataka o planiranju i ostvarivanju javnih prihoda i javnih rashoda kao i bilo kojeg drugog angažmana koji stvara obaveze za javni sektor ili javnu imovinu.

Interna revizija, ima važnu ulogu u bilo kojem od njih u savjetodavnoj ili konsultantskoj funkciji u cilju podizanja svijesti o prevare ili joj može biti tražen savijet u istrazi prevare zbog njene ekspertize u oblasti kontrole.

Međunarodnim standardima za profesionalno obavljanje interne revizije i standardu koji se odnosi na stručnost (1210.A.2) definisano je da interni revizori moraju posjedovati dovoljan nivo znanja za procjenu rizika od prijevare i načina na koji organizacija njime upravlja.

Međutim, ne treba očekivati od internog revizora da posjeduje stručnost osobe čija je primarni zadat�ak istraživanje prijevara. Interna revizija koristi svoju stručnost da analizira podatke i identificira trendove i uzorce koji mogu ukazati na prijevare ili zloupotrebe.

Prioritetni zadatak interne revizije sadržan je u preuzimanju proaktivne uloge prevari i korupciji, što podrazumijeva izradu politike i strategije Službe u sprječavanju korupcije; jačanje svijesti i povećanje odgovornosti u korištenju javnog novca; uticaj na transparentnost svih postupaka.

Uloga interne revizije nema represivnu funkciju u suzbijanju rizika za pojavu korupcije i prevare nego je prvenstveno preventivnog karaktera, a sastoji se u objavljuvanju izvještaja o obavljenim internim revizijama, davanju savjeta-preporuka te saradnju sa drugim institucijama.

Dakle, uloga interne revizije nije primarno borba protiv prevare i korupcije, već da provjeri da li su uspostavljeni i da li funkcionišu dobro sistemi i procedure interne kontrole koji će spriječiti prevaru i korupciju ili im umanjiti prostor za djelovanje.

I u narednom periodu ćemo kontinuirano raditi na jačanju kapaciteta interne revizije kao jednog od mehanizama u borbi protiv korupcije.

11 INFORMACIONI SISTEM

Plan rada Odjeljenja za informatičke poslove u Službi je skoro u potpunosti vezan za planirane aktivnosti Odjeljenja za informatiku i statistiku Federalnog zavoda za zapošljavanje, koji je zbog neefikasnosti postojećeg jedinstvenog informacionog sistema i zastarjelosti opreme i tehnologije, u 2013. godine počeo projekat „Jedinstveni informacioni sistem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje”, koji je trebao biti završen do kraja 2015. godine.

U narednom periodu planiran je nastavak intenzivne saradnje Federalnog zavoda i Službe kako bi se programske šeme uskladile sa potrebama i procesima u Službi, te se dobavljaču koji je zadužen za implementaciju Jedinstvenog informacionog sistema obezbijedio uvid u lakši i jednostavnosti pristupa problemu.

U narednom periodu planirano je da se nastavi intenzivna saradnja Federalnog zavoda i Službe kako bi se programske šeme uskladile sa potrebama i procesima u Službi, te se dobavljaču koji je zadužen za implementaciju navedenog programa obezbijedio uvid u lakši i jednostavnosti pristupa problemu.

Cilj je da se kroz implementaciju JIS-a obezbijede tačni izvještaji, sačuvaju svi podaci neophodni za rad i funkcionisanje službe, što će u konačnici omogućiti Službi da profesionalno i odgovorno, istinito i pravovremeno obavlja svoje primarne djelatnosti.

Također, uzimajući u obzir da se proces implementacije JIS aplikacije još uvijek dorađuje, poboljšava, nadograđuje i usklađuje sa zahtjevima i potrebama rada Službe, te da ima dosta nezavršenih i nefunkcionalnih segmenata u svom radu, neophodno je svakodnevno jačati saradnju sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i permanentno raditi na tome da se kroz funkcionisanje programa JIS-a obezbijedi što bolje izvještavanje, generisanje XML fajlova za prijavu i odjavu nezaposlenih lica, te ostali izvještaji u pogledu svih drugih modula neophodnih za zakonit i funkcionalan rad Službe.

S obzirom na ovakve okolnosti, kao i činjenicu da je postojeći sistem zastario, te da se u bazama u svim biroima kao i kantonalnoj bazi podataka dosegao softverski limit veličine baze podataka primarno se treba posvetiti pozornost na rješavanje ovog problema. Cilj Službe je da se izbjegne gubatak podataka koji može nastati zbog softverskog limita predstavlja najveću opasnost za Službu, te može dovesti u opasnost cijelokupno poslovanje zbog toga što evidencije o nezaposlenim licima neće biti dostupne.

Ovaj problem bi se mogao riješiti nadogradnjom i migracijom na novu verziju Oracle RDBMS-a uz prethodno testiranje. S obzirom na probleme sa replikacijom kao i ažuriranjem šifranika EPIS aplikacije, a koji je trebao da se administrira sa strane Federalnog zavoda za zapošljavanje, što nikad nije učinjeno, potrebno je u narednom periodu pristupiti rješavanju ovih problema.

U 2015. godini realizirali smo implementaciju web stranice Službe koja je osvježena novim sadržajima i koja tehnološki udovoljava svim modernim standaradima, te je uspostavljen centralizirani mail sistem tako da je olakšana saradnja svih uposlenika Službe. U toku 2016. godine implementiran je potpuni VPN te se uz pomoć organizacije GOPA implementira još savremenija verzija web stranice. Osim ovih aktivnosti koje će se nastaviti u 2022. godini do

potpune implementacije JIS-a, Sektor za informatiku planira uvođenje novih softverskih rješenja koja bi omogućila efikasnije i kvalitetnije poslovanje Službe koje se ogleda kroz sljedeće projekte:

- zamjena Hyper-v Comunting Clustera, zamjena komutacijske opreme i zamjena L3 core komutacijske opreme te implementacija Software Define Networking,
- zamjena SAN uređaja i implementacija Hybrid-SAN uređaja,
- Nastavak migracije sa distribuiranog okruženja na centralizovani model uz povećanje brzine internet pristupa na lokacijama 12 općinskih biroa kako bi razmjena podataka bila što brža,
- nabavku i zamjenu dotrajale računarske opreme i softverskih licence,
- potpisivanje ugovora o održavanju hardvera čiji je garantni rok istekao krajem 2016. godine a što se odnosi na SAN i cluster servere,
- poboljšanje postojećih softverskih rješenja koja se koriste u svakodnevnom poslovanju (kao što su DMS i digitalizacija i pretraga sadržaja),
- migriranje fizičkih na virtualne servere zbog povećanja sigurnosti i zaštite podataka,
- zaštita sistema od kripto-virusa i ransomwarea koji predstavlja ozbiljan rizik za cjelokupno poslovanje,
- zaštita mrežne infrastrukture i upravljanje prometom kroz mrežne politike i implementacije firewalla/proxy servera,
- implementirati kontrolu korištenja mrežnih resursa kroz implementaciju kontrole sadržaja jer je ustanovljeno da veliki broj uposlenika koristi socijalne i druge mreže za narušavanje ugleda firme što je bilo izraženo u protekle dvije godine te da zbog korištenja streaming servisa pristup mrežnim resursima postaje otežan,
- upravljanje sigurnošću uvođenjem privilegija i politika korištenja računara i računarskog sistema,
- implementacija projekta IP telefonije, odnosno poboljšanja Centrex infrastructure,
- razvoj/nadogradnj/migracija RDBMS i postojeće aplikacije EPIS zbog nemogućnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje implementira JIS.
- razvoj INTRANET portala za potrebe JU Službe za zapošljavanje TK.

Također, u 2022. godini će se nastaviti saradnja sa Poreznom upravom FBiH radi unapredjenja korištenja i efikasnije razmjene podataka u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Ovo uključuje, između ostalog i prijavu nezaposlenih osoba na zdravstveno osiguranje elektronskim putem i prijave na penzijsko i invalidsko osiguranje, tzv. dokup staža.

Potrebno je naglasiti da je zbog prelaska na aplikaciju JIS Federalnog zavoda, dovedeno pitanje obezbjeđenje tačnih i pouzdanih izvještaja u Službi, a što nam je u obavezi radi saradnje sa drugim institucijama, posebno onima kojima su bitne provjere statusa nezaposlenih lica jer se za iste izdvajaju novčana sredstva.

Posebnu pozornost treba posvetiti edukaciji uposlenika koji nisu spremni za prihvate i korištenje novih savremenih načina poslovanja, a što se može postići kroz namjenske seminare i radionice.

Program rada JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla za period 2022. godine

U cilju postizanja i održavanja zadovoljavajućeg nivoa sigurnosti informacionog sistema, u saradnji sa Menadžerom za kvalitet i informacionu sigurnost:

- predložiti Politiku informacione sigurnosti i ostale potrebne interne akte iz domena informacione sigurnosti,
- analizirati sigurnosne potrebe, te planirati, implementirati i kontrolisati provođenje sigurnosnih mjera propisanih dokumentima informacione sigurnosti,
- vršiti potrebnu edukaciju zaposlenika iz informacione sigurnosti.

U toku godine, zaposlenici Sektora za informatiku će, kao i do sada biti tehnička podrška zaposlenicima Službe, „odgovarati“ na zahtjeve korisnika usluga i drugih zainteresovanih strana, na način koji je zakonski utvrđen, kao i na posebne zahtjeve relevantnih institucija, ustanova i sl.

Ciljne grupe: Sve organizacione jedinice Službe.

Nosilac aktivnosti: Sektor za informatiku i Služba

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

12 INFORMISANJE

Služba u 2022. godini planira informisati javnost o svojim uslugama i stanju na tržištu rada redovnim objavama vijesti na svojoj službenoj web stranici, te slanjem saopštenja za javnost lokalnim, kao i medijima u FBiH.

Bit će nastavljena aktivna saradnja sa pisanim i elektronskim medijima, kako bi što veći broj građana, prije svega nezaposlenih osoba i privrednih subjekata, bio upoznat sa aktivnostima koje se provode u Službi, te će se svakodnevno raditi na poboljšanju postojeće saradnje i jačanja pozitivnog imidža Službe u javnosti kroz različite medijske kampanje.

Pored vijesti, nastavit će se svakodnevno ažuriranje informacija na web stranici Službe (www.szztk.ba), facebook stranice kao i redovno objavljivanje oglasa o slobodnim radnim mjestima. Na ovaj način oglasi poslodavaca postaju lako vidljivi i dostupni nezaposlenim osobama širom države.

Konferencije za novinare će biti održane po potrebi, ali obavezno na kraju godine kako bi se javnost izvijestila o realizovanim aktivnostima u protekloj godini, kao i zbog najave aktivnosti za predstojeću godinu. U toku godine mogući su i kraći neformalni sastanci sa novinarima, poput doručka za novinare ili kafe, zbog jačanja saradnje.

Služba će po potrebi pripremati i objavljivati publikacije i brošure o uslugama i stanju na tržištu rada, ali će i distribuirati druge dostupne publikacije i brošure za nezaposlene, poslodavce i druge korisnike usluga putem svog oglasnog prostora (publikacije Federalnog zavoda za zapošljavanje kao što su brošure, letci, vodiči za posao i sl.).

Broj: 01/1-04-379-15/21-4

Datum, 17.12.2021. godine

